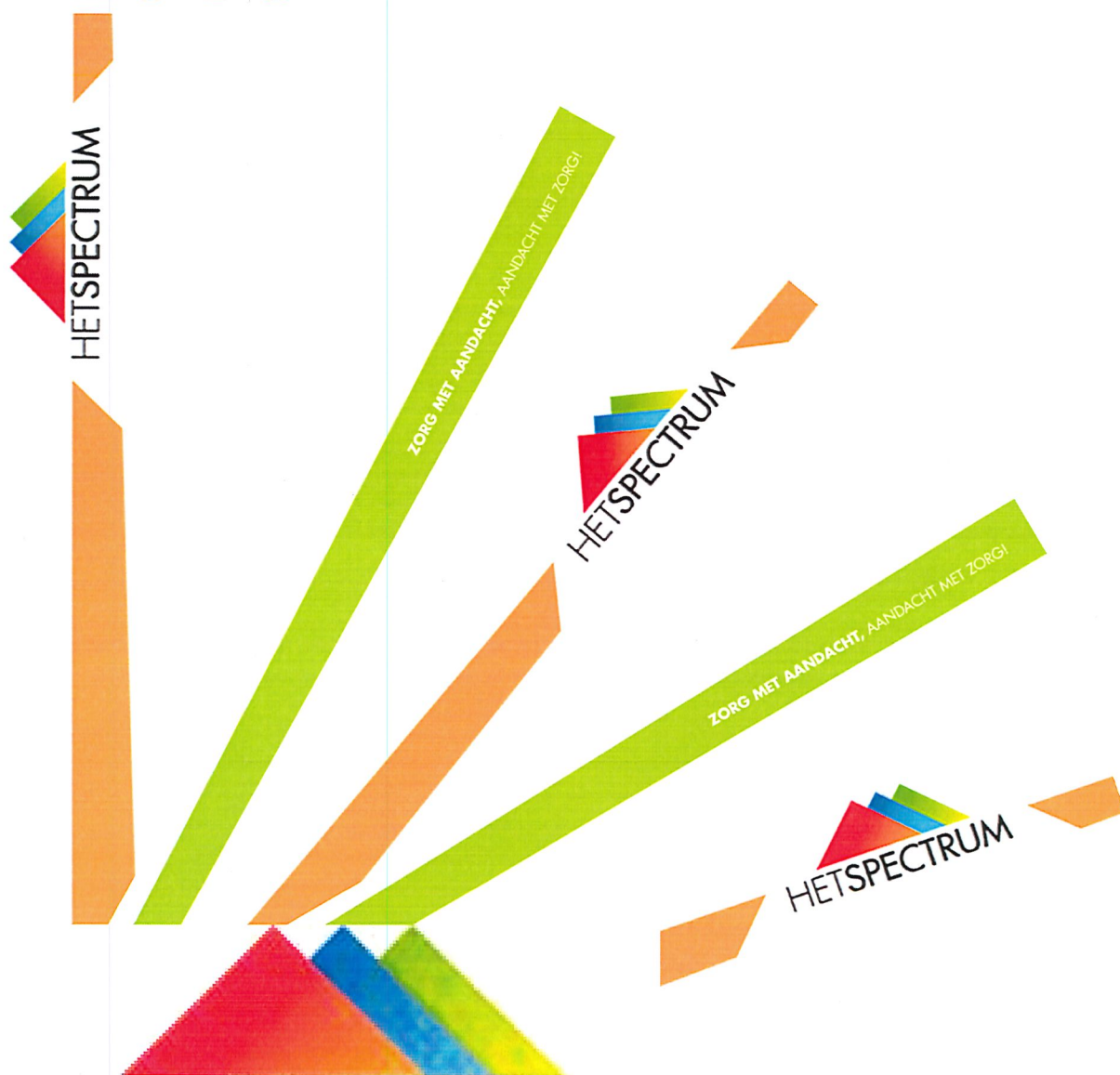

JAARVERANTWOORDING

2018

HETSPECTRUM

ZORG MET AANDACHT, AANDACHT MET ZORG!

Bestuursverslag 2018

Stichting Het Spectrum

Inhoudsopgave

Voorwoord

1. Profiel van de organisatie

2. Maatschappelijk ondernemen

- 2.1 Dialoog met de omgeving
- 2.2 Samenwerkingsrelaties
- 2.3 Meerwaarde samenleving

3. Toezicht, bestuur en medezeggenschap

- 3.1 Governancecode
- 3.2 Toezichthoudend orgaan
- 3.3 Bestuur
- 3.4 Cliëntenraad en Ondernemingsraad

4. Beleid, inspanningen en prestaties

- 4.1 Kwaliteit
- 4.2 Personeelsbeleid
- 4.3 Financieel beleid
- 4.4 Toekomstverwachtingen

Voorwoord

In de tweede helft van 2017 is de organisatie gestart met het ontwikkelen van de nieuwe missie, visie, strategie en kernwaarden. De centrale vraag daarbij was: “waar gaan wij ons op richten?”. De antwoorden hierop hebben we vertaald in onze nieuwe strategie “Dordts denken, samen doen”. Deze bepaalt de koers van Het Spectrum voor de jaren 2018-2020.

Naast het richten van de organisatie, zijn er parallel aan dit proces ook veel zaken verricht om de strategische ambities te realiseren. Hierbij valt te denken aan verdere automatisering van de ICT-omgeving met onder meer het keuzeproces voor een nieuw integraal EKD (Elektronisch Klanten Dossier) en de implementatie van een nieuw HR-pakket. Daarnaast is de fysieke omgeving waarbinnen wij kwalitatief goede zorg willen bieden ook een belangrijke voorwaarde. Derhalve is in 2018 een nieuw strategisch vastgoedplan opgesteld, wat ons houvast biedt voor de benodigde ontwikkeling van ons vastgoed-portfolio.

Bovenstaande voorbeelden zijn terug te vinden in de (strategische) projectenkalender van Het Spectrum.

De nieuwe strategie ademt een hoog ambitieniveau uit, wat vanzelfsprekend spanning met zich meebrengt in relatie tot haalbaarheid. De managementopgaves op de afdelingen en in de diverse wijken zijn fors te noemen. Zeker in het licht van de toenemende problematiek op de arbeidsmarkt. De dagdagelijkse zorg op orde houden met de juiste bezetting zowel kwantitatief als kwalitatief is een ware opgave. Gelukkig staat Het Spectrum te boek als een prettige werkgever en valt het probleem relatief mee (mede door fors meer aandacht voor arbeidsmarktcommunicatie, opleiden en inzet kwaliteitskadergelden), maar desondanks zien ook wij de druk op het verkrijgen en behouden van personeel toenemen. Er is daardoor ook meer aandacht en ondersteuning uitgegaan naar duurzame inzetbaarheid. In relatie tot bovenstaande vraagstukken zijn we steeds meer met elkaar in gesprek geraakt met als doel “hoe kan het wel?”. De nieuwe kernwaarden (luisteren, samenwerken en flexibel) zijn daar ondersteunend bij.

In het jaar 2018 heeft Het Spectrum ook meer geïnvesteerd in de samenwerkingsrelaties om in gezamenlijkheid te kijken hoe we onze maatschappelijke meerwaarde kunnen vergroten. Woningcorporaties, gemeente Dordrecht, SDD (Sociale Dienst Drechtsteden) en collega zorgaanbieders zijn voorbeelden van externe stakeholders waarmee de samenwerking naar een hoger niveau getild is. Belangrijk om te melden, is dat ook de samenwerking met de OR en CCR zich positief ontwikkelt. Vanuit transparantie en als gelijkwaardige gesprekspartners nemen wij elkaar mee in de diverse ontwikkelingen en houden wij elkaar (vanuit ieders verantwoordelijkheid) scherp op de verdere ontwikkeling van Het Spectrum.

De organisatie wenst zich te ontwikkelen tot een lerende organisatie, waarbij ruimte is om (binnen de kaders) fouten te maken en te leren & verbeteren. Kwaliteitsdenken en –handelen met aandacht voor risico’s en veranderende wet- en regelgeving zijn meer gemeengoed geworden in onze bedrijfsvoering. De basis is goed op orde, getuige het eindrapport van het inspectiebezoek van de IGJ (Inspectie voor Gezondheidszorg en Jeugd) eind 2018, maar wij ambiëren een hoger kwaliteitsniveau vanuit een gezonde financiële basis. Het jaar 2018 laat een solide financieel resultaat zien. Kortom tezamen een prima basis om in 2019 wederom mooie resultaten te boeken voor onze klanten en bewoners.

Jurjen Sponselee, bestuurder

1 | Profiel van de organisatie

Naam verslagleggende rechtspersoon	Stichting Het Spectrum
Adres	Postbus 1494
Postcode	3300 BL
Plaats	DORDRECHT
Telefoonnummer	078-6172333
Identificatienummer Kamer van Koophandel	24299892
E-mailadres	info@hetspectrum.nl
Internetpagina/website	www.hetspectrum.nl
Rechtsvorm	Stichting

Stichting Het Spectrum biedt persoonlijk gerichte zorg en welzijn. Dit varieert van zelfstandig en veilig wonen, thuiszorg, verpleeghuiszorg en revalidatie tot begeleiding in de laatste levensfase. Het werkgebied van Stichting Het Spectrum is Dordrecht.

2 | Maatschappelijk ondernemen

2.1 Dialoog met de omgeving

De zorg- en dienstverlening is in de loop der jaren verder ontwikkeld in samenspraak met klanten of bewoners en hun familie. Door goed te luisteren en alert te zijn op wensen en behoeften. Maar ook de ruim 950 medewerkers en 700 vrijwilligers fungeren als “ogen en oren”. Samenwerken zowel binnen als buiten de organisatie is een duidelijk speerpunt.

Het Spectrum is bovendien zeer alert op signalen van instanties en collega-instellingen waarmee we samenwerken (zie ook 3.2). Gezamenlijk lukt het ons om meer toegevoegde (maatschappelijke) waarde te creëren binnen de gemeente Dordrecht.

2.2 Samenwerkingsrelaties

Essentieel voor een professionele en zelfstandige organisatie als Het Spectrum zijn de juiste samenwerkingsrelaties. In 2018 heeft de organisatie behoorlijk geïnvesteerd in het verbeteren van de diverse samenwerkingsrelaties. Het Spectrum staat steeds beter op de kaart en laat duidelijker zien welke positie zij heeft in het maatschappelijke domein. Vanuit een open en op samenwerking gerichte houding worden maatschappelijke vraagstukken beantwoord. In deze paragraaf worden enkele partners belicht.

Zorgkantoor Waardenland/Zorgverzekeraar VGZ

Met het Zorgkantoor/zorgverzekeraar VGZ is op regelmatige basis contact. Tijdens deze overleggen stellen partijen elkaar op de hoogte van relevante beleidsontwikkelingen, worden productieafspraken gemaakt en ambities verder geconcretiseerd. In 2018 is weer gewerkt volgens de zorginkoopcyclus. De Cliëntenraad is hierbij betrokken om de tevredenheid en betrokkenheid te toetsen.

Gemeente Dordrecht/Sociale Dienst Drechtsteden (SDD)

Vanuit de Wet maatschappelijke ondersteuning (Wmo) is een goede verstandhouding en intensieve samenwerking met de gemeente Dordrecht en de SDD van essentieel belang. Maar ook voor vraagstukken op het gebied van bijvoorbeeld huisvesting en toenemende kwetsbaarheid (o.a. eenzaamheid en verminderd gevoel van veiligheid) van onze (potentiële) klanten en haar burgers is de gemeente een belangrijke partner.

DVVD (Directeurenoverleg Verpleging en Verzorging Drechtsteden)

Het doel van de samenwerking in het Directeurenoverleg is het bespreken van ontwikkelingen met betrekking tot het zorg- en behandelingsbeleid, facilitair beleid en bestuurlijk beleid in de sector verpleging en verzorging. De leden van het Directeurenoverleg treden gezamenlijk naar buiten over collectief ingenomen standpunten en gezamenlijk vastgesteld beleid. Het Directeurenoverleg vergadert minimaal vier maal per jaar en de vergaderingen kunnen slechts worden bijgewoond door de directeur (bestuurder) of diens formele plaatsvervanger.

Stichting Drechtzorg

Het Spectrum is lid van de Stichting Drechtzorg. In deze stichting zijn alle zorgaanbieders, van ziekenhuis, geestelijke gezondheidszorg tot wijkverpleging, uit de regio vertegenwoordigd. Het doel van de stichting is om ketenzorg te faciliteren en het gezamenlijk bevorderen van de samenhang, continuïteit en doelmatigheid in de regionale gezondheidszorg. Het Spectrum neemt actief deel aan het Netwerk Palliatieve Zorg Waardenland dat door Stichting Drechtzorg is opgericht om de kwaliteit van palliatief terminale zorgverlening te verbeteren.

Woningcorporaties (Trivire en Woonbron)

Het Spectrum beschikt over een behoorlijke hoeveelheid vastgoed en is eigenaar en huurder van locaties en woningen. Dat heeft als positief gevolg dat er op creatieve wijze met (zorg)functies in relatie tot dat onroerend goed, omgegaan kan worden. Voorwaardelijk dient de relatie met de verhuurders dan op peil te zijn; Het Spectrum werkt aan die relatie en waardeert de wijze waarop - in dit geval - de corporaties mede invulling geven aan de maatschappelijke opdracht die gevoeld wordt. Regelmatig vindt er overleg plaats op bestuurs- en managementniveau over de samenwerking, maar ook op wijkniveau bestaat een gezamenlijke invulling.

Zorgverzekeraars

De zorgverzekeraars spelen een belangrijke rol binnen het brede productenportfolio van de organisatie. Wijkverpleging, Eerste Lijns Verblijf (ELV) en Geriatrische Revalidatie Zorg (GRZ) vallen onder het inkoopregime van de Zorgverzekeringswet (Zvw). VGZ, CZ en Zilveren Kruis zijn belangrijke partners waarmee periodiek overleg plaatsvindt onder andere met betrekking tot inkoopplafonds en –voorwaarden.

Werkgeversvereniging Zorg en Welzijn Zuid-Holland-Zuid

De Werkgeversvereniging Zorg en Welzijn ZHZ verbindt en faciliteert werkgevers op het gebied van arbeidsmarkt-vraagstukken in breedste zin, waarbij continuïteit en samenwerking de belangrijkste uitgangspunten zijn. De werkgeversvereniging is een belangrijk instrument om in gezamenlijkheid antwoorden te vinden voor de arbeidsmarktproblematiek. De bestuurder van Het Spectrum heeft sinds april 2018 zitting in het bestuur van de werkgeversvereniging.

Lerend netwerk

Het kwaliteitskader verpleeghuiszorg, zoals opgesteld door Zorginstituut Nederland, is een belangrijke mijlpaal in de kwaliteitsontwikkeling van de verpleeghuiszorg. Het kader biedt helderheid in de verwachtingen die klanten of bewoners en naasten mogen hebben van verpleeghuiszorg.

Het continu verbeteren van de kwaliteit staat centraal binnen het kader. Gezien het belang van de lokale context en de noodzaak om daarin als aanbieders gezamenlijk in op te treden is één van de centrale thema's "leren en verbeteren". Een instrument om hier invulling aan te kunnen geven, betreft het inrichten van een lerend netwerk.

Samen met het Leger des Heils, De Merwelanden en De Lange Wei vormt Het Spectrum een lerend netwerk (Present is toegevoegd begin 2019). Binnen de samenwerking van eerder genoemde netwerkpartners staat leren en de praktische werkbaarheid centraal. Het bovenliggende doel betreft het continu verbeteren van de kwaliteit van zorg, waarbij praktisch leren op diverse organisatorische niveaus en organisatie-overstijgend het uitgangspunt is. Binnen het lerend netwerk wordt gezocht naar het lerend vermogen zowel van bestuurders als dat van medewerkers, leidinggevenden en staf.

2.3 Meerwaarde samenleving

Het werkgebied van Het Spectrum is de gemeente Dordrecht. Onze dienstverlening richt zich op ouderen en hun families. Om aan de behoeften van (toekomstige) klanten te kunnen voldoen is in de loop der jaren een zeer gevarieerde dienstverlening ontwikkeld. De diensten zijn primair bedoeld om ouderen in staat te stellen eigen regie over hun leven te laten behouden. Ondersteuning bij (zo lang mogelijk) zelfstandig wonen, deelname aan activiteiten, ontmoeting en eten in restaurants in wijken van Dordrecht. Als de zorgvragen toenemen, helpt Het Spectrum ouderen door middel van casemanagement, maatschappelijk werk en gerichte behandelingen thuis (ergotherapie, diëtetiek, fysiotherapie etc.).

Ook is het mogelijk dat klanten die behoefte hebben aan meer beschutting en veiligheid een woning huren in een complex (geclusterd wonen) waar veiligheid, zorg en recreatie binnen het complex aanwezig zijn.

Daar waar tijdelijke of permanente intensieve behandeling of verpleging noodzakelijk is, biedt Het Spectrum revalidatie na ziekenhuisopname of permanente verpleeghuiszorg. Teams van specialisten staan dan klaar om de ouderen en hun familie te ondersteunen. Bij revalidatie zijn specialismen ontwikkeld voor COPD, chirurgisch-orthopedische revalidatie, hartfalen en oncologie.

Cliënten die niet meer zelfstandig kunnen wonen vanwege dementie, of in geval er dagelijks zeer intensieve zorg nodig is, doen een beroep op onze verpleeghuizen. In geval mensen ernstig ziek zijn en niet meer beter kunnen worden, biedt Het Spectrum ondersteuning aan cliënten en mantelzorgers die hen helpen. Ook is opname in hospice De Patio of De Rozenhof (onderdeel van het verpleeghuis De Sterrenlanden) mogelijk wanneer een cliënt terminale zorg nodig heeft.

Milieu en sponsoring

Waar mogelijk is aandacht voor milieu en natuuraspecten, de organisatie voert hier - buiten de wettelijke voorschriften - op bescheiden schaal beleid op. Bij ontwikkeling van nieuw vastgoed en/of herontwikkeling zal dit expliciet aandacht krijgen.

Het Spectrum sponsort kleinschalig maatschappelijke doelen in Dordrecht die in het verlengde liggen van onze missie en de verbetering van de zorg voor ouderen beogen.

3 | Toezicht, bestuur en medezeggenschap

3.1 Governancecode

De Governancecode Zorg is een samenbundeling van moderne en breed gedragen opvattingen in de zorg over goed bestuur, toezicht en verantwoording. Het Spectrum onderschrijft de uitgangspunten van de code die ingrediënten levert voor professionalisering, transparantie en verantwoording. Dit vertaalt zich onder andere in aanpassing en harmonisering van reglementen voor Raad van Bestuur en Raad van Toezicht. Maar bovenal staat het goede gesprek (tussen de verschillende organisatorische organen en actoren) met betrekking tot het daadwerkelijk toepassen van de nieuwe code centraal.

3.2 Toezichthoudend orgaan

Toelichting op de zeven principes van de Governancecode zorg

Het Spectrum biedt een keten aan van zorg, van thuiszorg tot geriatrische verpleging. Over de wijze waarop die keten wordt gefaciliteerd, valt veel te zeggen. In 2018 is daarom door de bestuurder gewerkt aan het opstellen van de visie “Dordts denken, samen doen. Strategie 2018 – 2020”. De strategische visie wordt op de gebieden vastgoed en informatisering verder uitgewerkt. Ook heeft de visie gevolgen voor de wijze waarop de organisatie is ingericht.

De maatschappelijke positie van Het Spectrum betekent dat cliënten centraal staan en dat over de wijze waarop dat gebeurt, publiek verantwoording wordt afgelegd. Het Spectrum wil transparant zijn en met haar zorg- en dienstverlening midden in de Dordtse samenleving staan. Dichtbij zijn voor de Dordtse cliënten.

Er zijn veel belanghebbenden bij Het Spectrum. De cliënten zijn al genoemd. Andere belangrijke categorieën zijn de werknemers en de vrijwilligers die zich samen inzetten voor zorg- en dienstverlening aan onze cliënten. Deze samenwerking is voorwaardelijk voor het goed functioneren van de organisatie. Met de Ondernemingsraad en de Cliëntenraden vindt vanuit de Raad van Toezicht regelmatig overleg plaats. Daarbij willen de Raad van Toezicht de gesprekken meer oriënteren op inhoudelijke thema's. Maar ook de gemeente, zorgverzekeraar, corporaties en collega-instellingen kunnen als stakeholders worden genoemd.

De Raad van Toezicht geeft actief invulling aan zijn drie rollen, te weten die van toezichthouder, die van klankbord voor met name de bestuurder en die van werkgever van de bestuurder. Er zijn daarvoor 7 vergaderingen van de Raad van Toezicht gehouden. De Raad vergadert in aanwezigheid van de bestuurder, maar heeft vooraf overleg zonder hem.

De commissie kwaliteit & veiligheid kwam vijf maal bij elkaar. De commissie bedrijfsvoering & financiën vergaderde vier keer, waarvan twee keer in aanwezigheid van de externe accountant. De remuneratiecommissie hield enkele bijeenkomsten waaronder het jaargesprek met de bestuurder.

In 2018 heeft de Raad van Toezicht onder externe begeleiding een toezichtplan opgesteld. Door het opstellen van dat plan is explicieter benoemd waar aandacht en op welke wijze aandacht aan wordt besteed.

Het toezicht heeft betrekking op de toetsing van kwaliteit in de brede zin en op de vaststelling van de relevante stukken uit de Planning & Controlcyclus. De jaarrekening 2017 werd besproken in de aanwezigheid van de externe accountant. Ook is de ICT roadmap besproken.

Het klankborden richtte zich op de toekomstige positie en strategie van Het Spectrum: wat voor instelling willen we de komende jaren zijn, en hoe verhouden we ons daarbij tot de wereld buiten Het Spectrum. De Raad verzamelt informatie langs verschillende lijnen: niet alleen de bestuurder maar ook werkbezoeken, managers, medewerkers en externen spelen daarbij een rol.

Voor een goed functioneren van de Raad van Toezicht zijn up-to-date statuten en reglementen belangrijk. In 2018 heeft de Raad aandacht besteed aan de actualisatie van de statuten en reglementen aan de laatste ontwikkelingen. Het voornemen is om deze actualisatie te realiseren in 2019. De Raad van Toezicht wordt gehonoreerd volgens de vigerende Wet normering topinkomens en de daarop gebaseerde adviesregeling van de Nederlandse Vereniging van Toezichthouders Zorg (NVTZ). In de Raad van Toezicht zijn verschillende competenties en deskundigheden aanwezig. De ontwikkeling daarvan wordt bijgehouden door de relevante literatuur te volgen, maar ook door bijeenkomsten en cursussen van onder meer de NVTZ bij te wonen.

Voorgenomen beleid

In 2019 wordt niet alleen aandacht besteed aan kwaliteit van de zorg en de P&C-cyclus, maar ook aan de uitwerking van de strategische visie. De uitwerking betreft met name een visie op het vastgoed en op informatisering/technologie. Noodzakelijk blijft ook de aandacht voor opleidingen en de arbeidsmarkt. Zeker ook wordt stilgestaan bij de betekenis van de zorg- en dienstverlening van Het Spectrum binnen Dordrecht en de zorgvragen waarop Het Spectrum een antwoord biedt.

De Raad zal zijn eigen rol verder professionaliseren. De in 2017 ingestelde commissies voor kwaliteit & veiligheid, bedrijfsvoering & financiën en de remuneratiecommissie functioneren naar tevredenheid.

De Raad blijft voornemens tijd te investeren in thematische bijeenkomsten en werkbezoeken. De Raad van Toezicht zal zich actief blijven inzetten voor goede verhoudingen en de samenwerking met de verschillende stakeholders.

Samenstelling Raad van Toezicht Het Spectrum 2018

Naam	Functie	Beroep	Nevenfuncties
C. Sas Lid sinds 2015, herbenoemd tot eind 2022	Voorzitter	Zelfstandig adviseur	Lid Dagelijks Bestuur Waterschap Hollandse Delta Voorzitter Platform Duurzaamheid Dordrecht Voorzitter Raad van Commissarissen MerwedeLingeLijn Beheer BV Lid Raad van Toezicht Regionaal Laboratorium Medische Microbiologie te Dordrecht
H.W.M. Beard Lid sinds 2014, herbenoemd tot eind 2021	Lid	Gepensioneerd	Voorzitter Raad van Toezicht Zorgplein Maaswaarden, Wijk en Aalburg
W. Riegman Lid sinds 2017, benoemd tot eind 2020	Lid	Zelfstandig adviseur	Lid Raad van Toezicht en voorzitter audit commissie Woonzorgcentrum Haaglanden Lid bestuur Stichting WZH Vriendenfonds

G.J. Waterink Lid sinds 2017, benoemd tot eind 2020	Lid	Zelfstandig adviseur	Voorzitter Raad van Toezicht Woning Stichting Leusden Voorzitter Raad van Commissarissen Thuisvester Oosterhout Lid Raad van Toezicht Marente Voorhout Lid Raad van Toezicht Savant Zorg Helmond
M.C. Ruisch Lid sinds 2017, herbenoemd tot eind 2020	Vice- voorzitter	ZZP-er; coaching, intervisie/ supervisie, individuele- en teambegeleiding	Externe vertrouwensper- soon bij 2 onderwijs- instellingen t.w: Johan de Wittgymnasium Dordrecht en het Regionaal Opleidingscentrum

3.3 Bestuur

Het Spectrum kent voor de hoogste leiding het Raad van Toezicht/Raad van Bestuur model. De hoogste dagelijkse leiding is sinds 1 juli 2017 in handen van een éénhoofdige Raad van Bestuur, ingevuld door de heer J.A.J. Sponselee MBA. De heer Sponselee was in verslagjaar ook bestuurslid van steunstichting Vreeborgh.

Als nevenfunctie bekleedt de heer Sponselee een functie als bestuurslid van de werkgeversvereniging Zorg en Welzijn Zuid-Holland-Zuid en als lid van de Raad van Toezicht van Prezzent te Zaltbommel. Bij de beloning van de heer Sponselee is de WNT als uitgangspunt genomen.

3.4 Cliëntenraad en Ondernemingsraad

Structureel is er overleg tussen de bestuurder en de Centrale Cliëntenraad. Bij het overleg met de Ondernemingsraad zijn zowel de bestuurder als het hoofd P&O aanwezig. Beleid, ontwikkelingen en initiatieven vanuit de organisatie en signalen die de raden vanuit haar achterban krijgen worden (proactief) besproken. Aan de hand van deze overleggen worden actielijsten gemaakt waar opvolging van plaatsvindt.

Cliëntenraad

De medezeggenschap cliënten wordt binnen Het Spectrum door twee Cliëntenraden gewaarborgd. Eén raad behartigt de belangen van cliënten die zorg zonder verblijf ontvangen (thuiszorg), één van cliënten die zorg met verblijf ontvangen.

Deze raden vaardigen elk enkele leden af naar de Centrale Cliëntenraad (CCR). Deze raad heeft tot taak om de gemeenschappelijke belangen van de cliënten te behartigen. Conform het reglement komt de CCR bijeen in eigen werkvergaderingen en in overlegvergaderingen met de bestuurder. Tijdens de overlegvergaderingen brengt de bestuurder de CCR op de hoogte van relevante ontwikkelingen en de stand van zaken over onderwerpen zoals beleid, kwaliteit en veiligheid en financiën.

Diverse medewerkers van Het Spectrum hebben tijdens vergaderingen voorlichting gegeven over door de CCR gewenste onderwerpen. Zo heeft een beleidsmedewerker van Het Spectrum de CCR geïnformeerd over de strategievorming van Het Spectrum.

De CCR kan terugvallen op de nodige secretariële ondersteuning vanuit Het Spectrum.

In het verslagjaar is de CCR is geïnformeerd en/of heeft advies gegeven over:

- de strategievorming
- het strategisch vastgoedplan inclusief scenario's voor locatie De Sterrenlanden
- de ISO-certificatie
- een bezoek van de Inspectie Gezondheidszorg en Jeugd
- het voeren van (inkoop-)overleggen met het Zorgkantoor/VGZ
- het opstellen van het Kwaliteitsplan/besteding kwaliteitsgelden
- samenwerking met woningcorporaties
- het voordrachtsrecht CCR benoeming leden Raad van Toezicht
- acties om te voldoen aan de Algemene Verordening Gegevensbescherming waaronder de privacyverklaring voor klanten
- inspraak- en verdiepingssessie moderniseren ICT-omgeving.

Tevens heeft de raad zelf wervingsactiviteiten voor nieuwe leden ontwikkeld en uitgevoerd.

Ook zijn de te verwachten effecten van de nieuwe Wet Medezeggenschap Cliëntenraden Zorg geïnventariseerd. Enkele leden hebben een informatiebijeenkomst van het Zorgkantoor/VGZ bijgewoond.

Ondernemingsraad

Samenstelling

De Ondernemingsraad van Het Spectrum bestaat, na de verkiezingen in april 2018, uit 13 leden. Het dagelijks bestuur wordt gevormd door de voorzitter, vice voorzitter en de secretaris. Het dagelijks bestuur wordt secretarieel ondersteund door de Ambtelijk Secretaris.

Dagelijks bestuur

Het dagelijks bestuur coördineert alle taken binnen de OR en draagt zorg voor het samenstellen van de agenda. Heeft maandelijks een gesprek met de bestuurder en hoofd P&O om bijgepraat te worden en vragen te stellen over alle ontwikkelingen binnen Het Spectrum. De laatste maanden van het verslagjaar is de frequentie van deze gesprekken opgevoerd naar één maal per 14 dagen vanwege de op handen zijnde organisatiewijziging.

De leden van de Ondernemingsraad bezien of alle procedures eerlijk en transparant verlopen zoals is afgesproken. Elkaar meenemen in dit proces wordt door alle partijen als erg prettig ervaren.

Commissies

Binnen de Ondernemingsraad zijn drie commissies actief:

- commissie Sociaal beleid en CAO
- commissie Achterban
- commissie Financieel.

Elke commissie afzonderlijk bespreekt de voor hen relevante interne en externe stukken, nodigt regelmatig collega's uit voor verduidelijking van bepaalde onderwerpen en stelt vragen aan het management. Diverse personele regelingen van het "oude" Spectrum en de Wielborgh zijn samengevoegd tot één nieuwe regeling voor het huidige Spectrum. Met name de commissie Sociaal beleid en CAO heeft het afgelopen jaar deze regelingen besproken en heeft deze getoetst aan het laatste, vernieuwde, sociaal beleid. Alle leden van de Ondernemingsraad dragen actief bij aan deze commissies.

Participatie in Spectrumbrede werkgroepen

Enkele leden van de Ondernemingsraad hebben zitting in werkgroepen zoals:

- de werkgroep ontmoeting
- de werkgroep cultuur
- de klankbordgroep harmonisering FWG
- de werkgroep Medewerkers Tevredenheids Onderzoek
- de werkgroep Elektronisch Klanten Dossier.

Contact met de achterban

Tijdens de jaarlijkse kerstmarkt voor medewerkers was de Ondernemingsraad met een kraam aanwezig en heeft een kerstattentie uitgereikt.

Visie en strategie

De kernwaarden **Flexibel, Luisteren en Samenwerken** blijven ook in de komende jaren als een rode draad door de organisatie lopen. Er wordt verder gewerkt aan de visie en strategie voor een sterker en krachtiger Spectrum in de toekomst. Deze kernwaardes zijn voor de OR belangrijke meetpunten om te kijken hoe er binnen Het Spectrum met elkaar wordt omgegaan. Communicatie blijft een belangrijk onderdeel.

De OR vindt het belangrijk dat er helder en voor iedereen duidelijk naar de achterban wordt gecommuniceerd. Er werd en wordt in de nabije toekomst kritisch gekeken naar de strategienotitie, waarbij ook het sociaal plan weer opnieuw onder de loep wordt genomen.

De volgende onderwerpen zijn in 2018 binnen de Ondernemingsraad besproken en voorzien van instemming of advies:

- evaluatie pilot aangepaste vacatureregels
- samenvoegen bestaande commissies
- opbouw vakantie-uren bij medewerkers met een 0-uren contract
- het digitaliseren van personeel dossiers
- vergoeding bij het begeleiden tijdens de bewonersvakantie
- de Wet Flexibel werken

- de reiskosten regeling
- regeling alcohol, drugs en medicijngebruik
- vervanging en aanschaf EKD.

Alcohol, drugs en medicijngebruik was een belangrijk punt voor de Ondernemingsraad waar veel over gesproken is. De Ondernemingsraad is van mening dat het belangrijk is een duidelijk protocol hierover te hebben. Maar is ook van mening dat de gegevens van medewerkers in verband met de wet op de privacy niet zonder meer voor iedereen ter inzage mogen zijn. Hier zijn afspraken over gemaakt.

De nieuwe wet Algemene Verordening Gegevensbescherming (AVG) die op 25 mei 2018 van kracht werd, is een van de onderwerpen die om verduidelijking vroeg. De Ondernemingsraad heeft goed gekeken of afspraken en procedures helder verlopen.

Scholing

De Ondernemingsraad vindt het belangrijk een krachtig en hardwerkend medezeggenschapsorgaan te zijn. Bij diverse bureaus zijn de volgende trainingen gevolgd:

- startcursus (enkel de twee nieuwe leden)
- teambuilding
- gesprekstechnieken
- het functioneren binnen de Ondernemingsraad.

De Ondernemingsraad heeft er het volle vertrouwen in dat zij samen met het management op een prettige wijze kan meebewegen met de ontwikkelingen van Het Spectrum.

4 | Beleid, inspanningen en prestaties

4.1 Kwaliteit

Klachtenafhandelingsprocedure van bewoners en/of hun vertegenwoordigers.

Voor de afhandeling van klachten van bewoners en/of hun vertegenwoordigers geldt een klachtenprocedure. Klagers wordt geadviseerd klachten eerst met betrokkene(n) of diens leidinggevende te bespreken en/of de klachtenfunctionaris in te schakelen.

Het Spectrum beschikt over een klachtenfunctionaris. Zij woont regelmatig de regionale overleggen van het VKIG bij. Ook heeft zij regelmatig overleg met de bestuurder. In 2018 heeft de klachtenfunctionaris 17 klachten in behandeling genomen.

Klagers kunnen ook direct een klacht bij de bestuurder neerleggen. In 2018 zijn er bij de bestuurder 8 klachten van klanten of hun vertegenwoordigers ingekomen. Deze klachten hadden betrekking op:

1. de facilitaire bedrijfsvoering en het niet gratis koffie mogen pakken op een locatie
2. de planning van zorgmoment thuiszorg tijdens vakantieperiode vaste verzorger
3. het niet ongedaan kunnen maken van een dienstverleningsovereenkomst gekoppeld aan een huurcontract

4. het niet meer uitreiken van een kerstattentie aan gepensioneerde medewerkers
5. het geen gebruik mogen maken van het toilet op een locatie
6. een realistische wielklem-waarschuwing bedoeld als ludieke wegjaagactie foutparkeerders bij een locatie
7. geluidsoverlast tijdens een festiviteit in een locatie
8. foutieve informatie omtrent recht op huurtoeslag

De bestuurder heeft in alle gevallen overleg gevoerd met de verantwoordelijk manager om de klacht zorgvuldig op te (laten) volgen en in gesprek te gaan met klagers. Er zijn geen klachtgronden welke structureel voorkomen.

Voorheen konden klagers deze stappen overslaan en hun klacht direct neerleggen bij de Regionale externe klachtencommissie Drechtsteden voor verpleeg- en verzorgingshuizen en thuiszorg-organisaties. Door de invoering van de Wet Kwaliteit, klachten, geschillen zorg (Wkkgz) is dit per 2017 niet meer mogelijk. Voornoemde commissie is omgevormd tot de Klachtenadviescommissie (KAC). Bestuurder kan deze commissie om advies vragen. Door de Klachtenadviescommissie zijn in 2018 geen klachten over Het Spectrum behandeld.

Klachtafhandelingsprocedure medewerkers, stagiaires en vrijwilligers

Sinds juli 2013 is ook een onafhankelijke klachtencommissie voor medewerkers, stagiaires en vrijwilligers van Het Spectrum actief. In het jaar 2018 heeft deze commissie geen klachten over Het Spectrum behandeld.

ISO certificering

In 2018 is Het Spectrum opnieuw door een externe instantie beoordeeld waar het de kwaliteit van de zorg betrof. Het bureau Det Norske Veritas (DNV) heeft 3 dagen in april met verschillende medewerkers en de Cliëntenraad gesproken. In deze initiële audit is getoetst of we voldoen aan de nieuwe ISO normen 9001-2015. Dit was het geval.

Sterke punten waren onder andere: medewerkers zijn zich in toenemende mate bewust van kansen en bedreigingen. Risico's worden in denken en handelen meegenomen. Het beeld van Het Spectrum is dat het een open organisatie is, ontvankelijk en leerbaar.

In het kader van het mantelzorgbeleid werd de organisatie met een lezing voor mantelzorgers met als gastspreker Hugo Borst heel positief beoordeeld.

Verbeterpunten hadden betrekking op de jaarplannen die nog niet in lijn waren met de nieuwe ingezette strategie. Dit is in de loop van 2018 verder opgepakt, de A3 systematiek jaarplannen is ingevoerd.

CQ index meting

Begin 2018 heeft een onafhankelijk meetbureau een meting gehouden onder klanten/contactpersonen van de verpleeghuiszorg, thuiszorg en revalidatie. De uitkomsten zijn vergeleken met de voorgaande meting en 9 van de 15 eerder gemeten teams scoren hoger dan voorheen. Op basis van de uitkomsten zijn verbeteracties ingezet.

Kwaliteitskaders

In 2018 is ook verder gegaan met de invoering van de verschillende kwaliteitskaders. Het kwaliteitskader wijkverpleging is in juni 2018 definitief vastgesteld.

Het kader richt zich op het bevorderen van positieve gezondheid. Een werkgroep is actief om de vertaling te maken naar de zorg die wij thuis bieden. Er zijn inmiddels verpleegkundige spreekuren gestart, de werkgroep heeft de rol van de contactverzorgende herzien en scholing zal starten in 2019.

Ook is een werkgroep gestart die zich bezig houdt met de invoering van het kwaliteitskader palliatieve zorg. Het is een richtinggevend kader dat handvatten aanreikt om te komen tot goede palliatieve zorg, dit vanuit verschillende invalshoeken zoals fysiek, psychisch, sociaal, spiritueel. Als eerste zal aandacht worden besteed aan de 'markering van de palliatieve fase' in de thuiszorg.

Tot slot, het kwaliteitskader verpleeghuiszorg; deze werkgroep was al gestart in 2017 en in 2018 zijn de eerste resultaten te melden: de aanstelling van een groot aantal gastvrouwen/heren voor de huiskamers op de PG afdelingen. Ze kunnen zorgen voor een huiselijke sfeer en toezicht houden. De eerste resultaten zijn erg positief.

Ook was er in 2018 aandacht voor de levensverhalen en heeft scholing plaatsgevonden voor een nieuwe werkwijze van het Multidisciplinair overleg (MDO). Centraal in het MDO staat de vraag, waar wordt de klant nu echt gelukkig van en hoe kunnen we dat realiseren?

Waardigheid en Trots

De uitvoering van het meerjarenplan "zinvolle dagbesteding en deskundigheidsbevordering" (september 2016) heeft verder een vervolg gekregen in 2018. In augustus 2018 is dit plan geëvalueerd en de stand van zaken vastgelegd en besproken met de Cliëntenraden en Ondernemingsraad.

Wat betreft de zinvolle dagbesteding is noemenswaardig dat de Activiteitenbegeleiding nu standaard deel uitmaakt van het kernteam van het multidisciplinaire overleg (MDO). In dit overleg worden afspraken gemaakt over de doelen en benodigde acties in het zorgleefplan. In het voorjaar van 2018 hebben MDO scholingen plaatsgevonden. Hierbij stond het beschrijven en uitvoeren van cliënt-specifieke doelen en acties, onder andere op basis van het 'levensverhaal', centraal. Er is een uniform format voor het levensverhaal afgesproken en de procedure voor het opstellen van en werken aan de hand van het levensverhaal is aangepast. Nieuw is onder andere dat het maatschappelijk werk op huisbezoek gaat en op dat moment het levensverhaal al in beeld brengt.

Wat betreft opleidingen kunnen een aantal zaken specifiek genoemd worden die in het kader van W&T zijn uitgevoerd:

- de hiervoor genoemde MDO-scholingen voor EVV-ers, behandelaren en afdelingsmanagers
- een aantal verzorgenden heeft hun GVP-opleiding (gespecialiseerd verzorgende psychogeriatric) afgerond en hiermee is de kennis op het gebied van psychogeriatric uitgebreid
- scholing rondom de oncologische cliënt en de cliënt met COPD door de behandelaars en zorgmedewerkers
- een aantal verzorgenden is opgeleid tot verpleegkundige.

Bezoek Inspectie Gezondheidszorg en Jeugd (IGJ) aan De Sterrenlanden

Op 6 november heeft de inspectie een bezoek gebracht aan De Sterrenlanden in het kader van hun streven om in drie jaar alle zorgaanbieders van intramurale zorg te bezoeken.

Zij hebben gesproken met de bestuurder, een vertegenwoordiging van de Raad van Toezicht, met de manager zorg met verblijf, enkele afdelingsmanagers en diverse collega's uit de zorg.

Ze hebben ook een bezoek gebracht aan een somatische en een PG-afdeling van locatie De Sterrenlanden, daar spraken zij met enkele bewoners en hun mantelzorgers en zagen dossiers in. De inspectie heeft geconcludeerd dat de zorg die in De Sterrenlanden wordt geboden (grotendeels) voldoet aan de getoetste normen (aan negen van de tien normen).

4.2 Personeelsbeleid

In het verslagjaar is wederom aandacht besteed aan de integratie van personele zaken als gevolg van de fusie. Een aantal personele regelingen is geharmoniseerd en een aantal functies is opnieuw beschreven en gewaardeerd. Daarnaast is het nieuw gekozen HRM pakket Youforce verder geïmplementeerd. Dat betekent dat alle medewerkers nu op digitale wijze mutaties kunnen doorgeven en de personeelsadministratie verder gedigitaliseerd is. Alle personeelsdossiers zijn opgeschoond, gescand en gedigitaliseerd.

Veel aandacht is ook uitgegaan naar het verhogen van de duurzame inzetbaarheid vanwege het hoge verzuim waarmee Het Spectrum te maken heeft. Het hoge verzuim wordt met name veroorzaakt door langdurig verzuim. Ons verzuim is in 2018 uitgekomen op 7,31%. Landelijk is dit binnen de VVT sector 7,12%.

De verzuimconsulent ondersteunt leidinggevenden bij hun taak waar het gaat om het verhogen van de inzetbaarheid. Een klankbordgroep duurzame inzetbaarheid (P&O/lijn) heeft hierover breder nagedacht en een voorstel geschreven voor een vervolg met daarin o.a. een pilot casemanagement door verzuimconsulent en ouderenbeleid.

Het onderwerp duurzame inzetbaarheid heeft ook de aandacht van het Centraal Managementteam.

Het vinden van voldoende zorgpersoneel (m.n. verzorgenden IG voor de thuiszorg) vergt de nodige moeite gezien de arbeidsmarkt. Er is een regiegroep arbeidsmarkt die dit thema monitort. Daarnaast is er een projectleider arbeidsmarkt en een projectplan met een brede aanpak. Er zijn acties bedacht en in gang gezet of uitgevoerd op de thema's organisatie van het werk, arbeidsmarktcommunicatie, opleiden en goed werkgeverschap. Er is een grote arbeidsmarktcommunicatiecampagne uitgezet die ook bijgedragen heeft aan het vinden van nieuwe zorgmedewerkers. Door het Zorgkantoor zijn regionaal gelden beschikbaar gesteld voor o.a. een project arbeidsmarkt.

Ook voor het Spectrumbrede flexbureau is het vinden van flexmedewerkers moeilijker. Toch lukt het nog redelijk zorgmedewerkers via het flexbureau binnen te halen. Daarnaast zijn er met vele bureaus (uitzendkrachten en zzp-ers) contracten gesloten en dit levert ook nog weer zorgmedewerkers op.

De afdeling opleidingen heeft zich ingezet om meer leerlingen op te leiden. Daarnaast zijn er een aantal statushouders en oriëntatiebanen ingezet. Met het oog op nog meer opleiden in 2019 is veel aandacht gegaan naar het vinden van nieuwe leerlingen, hetgeen ook gelukt is. Vanuit de regionale werkgeversvereniging vinden initiatieven plaats rond een vernieuwende wijze van opleiden.

Er is nagedacht over aansluiting bij het Kwaliteitsregister V&VN. Dit moet in 2019 verder uitgewerkt worden.

De loopbaanadviseur heeft met diverse medewerkers loopbaangesprekken gevoerd en met leidinggevenden een vlootshouw van hun team gemaakt.

Arbeidsomstandigheden

In het verslagjaar zijn de drie commissies Arbo, fysieke belasting en BHV geïntegreerd tot één Arbocommissie. Hiervoor is gekozen om zo een betere/overzichtelijke overlegstructuur te creëren waarin afgevaardigden deze thema's bespreken.

Er is een plan van aanpak medewerkers/vrijwilligerstevredenheid onderzoek (MTO/VTO) vastgesteld in het Centraal Managementteam. Een werkgroep MTO/VTO is van start gegaan met vertegenwoordiging uit alle disciplines en de OR. Een onderzoeksbureau is geselecteerd en het MTO/VTO zal in 2019 uitgevoerd worden.

Ook is een plan van aanpak RI&E opgesteld. Managers hebben hierbij zelf de thema's aangegeven die we in de RI&E gaan onderzoeken. In 2019 zal de uitvoering plaatsvinden.

Het Centraal Managementteam heeft als crisisteam een crisioefening gedaan. In 2019 gaat het Centraal Managementteam een training crisis management volgen om zich hierin verder te ontwikkelen.

Wat betreft de fysieke belasting zijn de uitslagen van het geïntroduceerde meetinstrument "de Tilthermometer" besproken. De ergo-coaches zijn ondersteund bij het uitoefenen van hun taak. Ook binnen het kinderdagverblijf en de thuiszorg zijn ergo-coaches aangesteld.

4.3 Financieel beleid

Het proces van Planning en Control is belangrijk voor elke organisatie. Planning is nodig om de doelstellingen van de organisatie in het oog te houden en vast te leggen hoe die doelen zullen worden gerealiseerd. Control biedt de mogelijkheid de organisatie op de juiste koers te houden en bij te sturen waar dat nodig is. Hieronder wordt de Planning en Controlcyclus van Het Spectrum beschreven. Duidelijk wordt hoe deze cyclus past binnen de totale organisatie en beleidsvorming op verschillende niveaus.

Beleidscyclus

Het beleidsplan van Het Spectrum is ingebed in de zogenaamde beleidscyclus. Binnen Het Spectrum is dit een proces met een cyclus van ongeveer 3 jaar. Als basis dient Het Spectrum beleidsplan, dat richting geeft aan de diverse jaarplannen per onderdeel. Dit betekent dat de beleidsdoelen van Het Spectrum, vertaald naar het niveau van het betreffende onderdeel, moeten terugkomen in de jaarplannen. Zowel de voornemens uit het beleidsplan als de jaarplannen worden vertaald in concrete meetbare doelen.

Planning en Controlcyclus

Het is van belang dat stichting Het Spectrum beschikt over een adequaat sturings- en beheersingssysteem. Het Spectrum heeft naast de beleidscyclus een jaarlijkse Planning en Controlcyclus waarvan de volgende onderdelen uitmaken:

1) Begroting

De begroting bestaat uit een inventarisbegroting, een opleidingsbegroting, een kapitaallastenbegroting en de exploitatiebegroting. Dit zijn de onderdelen van de gehele

begrotings- procedure. Deze procedure start in maart met het vaststellen van het jaarschema en eindigt in december met de vaststelling door de Raad van Bestuur en de goedkeuring door de Raad van Toezicht.

2) Maandrapportages

Het volgen van de begroting en de kostenontwikkeling wordt gedaan in de vorm van een maandrapportage. Binnen vier weken na afloop van de maand wordt deze rapportage verstrekt aan het management en de budgethouders. Hierop volgt maandelijks een toelichting aan het managementteam. Tevens worden de kwartaalcijfers in het Centraal Managementteam besproken. Ieder kwartaal wordt de maandrapportage aangevuld met prestatie-indicatoren (MIC-meldingen, regeling AO/IC, etc.).

De Planning en Controlcyclus is een belangrijk sturingsinstrument voor het management van Het Spectrum. Dit kan alleen zo functioneren als de verschillende beleidsproducten en hun intenties, vooral in de jaarplannen, ook toetsbaar zijn (control). Hiervoor is behoefte aan managementinformatie.

De managementinformatie zorgt ervoor dat op de diverse managementniveaus op elk moment zicht is op de behaalde resultaten ten opzichte van de gewenste situatie. Op basis van de gesignaleerde afwijking kan per organisatorische eenheid worden bijgestuurd.

De Planning en Controlcyclus van Het Spectrum is een dynamisch en continu proces. Alleen op die manier is een tijdige bijsturing op grond van nieuwe ontwikkelingen, geconstateerde afwijkingen en nieuwe inzichten mogelijk.

Administratieve organisatie en interne controle

De administratieve organisatie van Stichting Het Spectrum verbetert zich nog ieder jaar. Bij de inrichting van de processen wordt er voldoende rekening gehouden met risicoanalyses, de noodzakelijke functiescheidingen en andere maatregelen om de betrouwbaarheid van de informatie te vergroten.

Treasury

Zoals beschreven in het treasurystatuut van Stichting Het Spectrum wordt jaarlijks het treasurybeleid geëvalueerd in het jaardocument.

Het jaar 2018 is gewerkt conform het door Het Spectrum ontwikkelde treasurystatuut. De volgende acties zijn hierbij reeds ondernomen:

- de huisbankier (ABN AMRO) is conform het treasurybeleid en de kwaliteitseisen beoordeeld. Hieruit zijn geen bijzonderheden voort gekomen
- bij de Raad van Bestuur is het jaarlijkse renterisico in beeld gebracht
- de rentevisie is besproken met de Raad van Bestuur.

Analyse resultaat, vermogen, liquiditeit en overige financiële kritieke prestatie indicatoren

Resultaat 2018

Stichting Het Spectrum heeft over het jaar 2018 een resultaat behaald van € 730.000 positief. Het in 2018 behaalde resultaat is beïnvloed door een beperkt aantal eenmalige posten. Het genormaliseerde resultaat over 2018 bedraagt € 569.000. Het positieve resultaat van 2018 is toegevoegd aan het eigen vermogen dat hierna € 12,9 miljoen positief bedraagt.

Solvabiliteit en weerstandsvermogen

In ratio's is de vermogenspositie ultimo 2018 als volgt:

	Ultimo 2018	Ultimo 2017
Solvabiliteit (eigen vermogen / totaal vermogen)	37,7%	34,8%
Weerstandsvermogen (eigen vermogen / totaal opbrengsten)	32,6%	31,1%

Over 2018 zijn de solvabiliteitsratio en het weerstandsvermogen gestegen. De uitkomst van deze ratio's ultimo 2018 ligt ruimschoots boven de normen van financiers van minimaal 25% resp. 15%.

Liquiditeit

De liquiditeiten zijn ten opzichte van vorig jaar afgenomen met circa € 380.000. De quick ratio is ultimo 2018 als volgt:

	Ultimo 2018	Ultimo 2017
Quick ratio (vlottende activa/kortlopende schulden)	1,66	1,53

De stijging van de quick ratio komt vooral door de toename van de kortlopende vorderingen.

Overige financiële kritieke prestatie indicatoren

De overige indicatoren hebben betrekking op de ontwikkeling van de personeelskosten en opbrengsten per FTE:

	2018	2017	2016	2015
Lonen en salarissen per FTE (x 1000)	36.570	35.723	35.855	33.995
Opbrengsten per FTE	68.725	67.612	68.426	66.566

De personeelskosten per FTE stijgen door de cao-verhogingen. De opbrengsten per FTE stijgen, dit komt grotendeels door de extra gelden inzake het kwaliteitskader verpleeghuiszorg.

Als we kijken naar de stresstest score van Stichting Het Spectrum dan zien we het volgende:

Ratio's		2018	2017	Norm	Test
Rendement	Resultaat en performance	1,84%	3,28%	> 1,5%	✓
Solvabiliteit	Financiële positie en structuur	37,7%	34,8%	> 20%	✓
Loan to value		61,6%	62,8%	< 70%	✓
DSCR	Rente- en aflossingscapaciteit	2,20	2,74	> 1,30	✓
ICR		2,20	3,05	> 2,00	✓
Net debt / EBITDA		2,77	2,31	< 3,50	✓
Stress test score		6	6		

De stresstest score over 2018 is gelijk aan 2017. De stress test score is hoger dan het sectorgemiddelde.

4.4 Toekomstverwachtingen

Bij het bepalen van de strategie “Dordts denken, samen doen” is rekening gehouden met een aantal trends en ontwikkelingen, zoals bijvoorbeeld:

- de (potentiële) klanten hebben verschillende en in de tijd veranderende behoeften en wensen. Ook is er een groep die zelf geen regie meer kan voeren, ook hun belangen moeten worden behartigd. De behoefte aan persoonlijk maatwerk groeit
- kwetsbare ouderen blijven (langer) thuis wonen
- groeiend tekort aan gekwalificeerd personeel.

De belangrijkste uitdagingen voor Het Spectrum zijn de volgende:

- Eén van de grootste uitdagingen blijft het vinden en binden van gekwalificeerd personeel. Dit vraagstuk verdient veel beleidsaandacht en concreet handelen, zowel eigenstandig als met collega-instellingen en andere ketenpartners. Met name in de wijkverpleging is de uitdaging fors te noemen. Daarnaast zit er ook kwetsbaarheid binnen het domein behandeling, bijvoorbeeld op het gebied van specialisten ouderengeneeskunde.
- Toenemende complexiteit van zorg binnen het gehele producten- en dienstenportfolio vraagt extra aandacht of de collega's in voldoende mate zijn toegerust om de complexere zorg en klantsituaties te kunnen beantwoorden. Blijvende aandacht moet uitgaan naar continue professionalisering en belastbaarheid van de medewerkers.
- In 2018 zijn voorbereidende stappen gezet om de organisatie zodanig inrichten dat deze ondersteunend is aan het primair klantproces. In de periode 2019-2020 vindt er een organisatiewijziging plaats, waarbij er aandacht is voor de structuur, cultuur, leiderschap en processen & werkwijzen. Deze wijziging zal in twee fasen ingevoerd worden, waarbij gedurende de tweede fase nadrukkelijk samen met de collega's invulling gegeven wordt aan de gewenste oplossing.

Voorbeeldonderwerpen zijn de betere positionering van de EVV'er in de intramurale zorg en de contactverzorgende in de wijkverpleging. In combinatie met de implementatie van het nieuwe EKD in 2019, inrichting front office en de diverse projecten en de dagelijkse zorg voor onze klanten en bewoners vergt dat veel van onze collega's. De interne betrokkenheid en wil om op deze vlakken resultaat te boeken is gelukkig groot te noemen.

- De exploitatie van de wijkverpleging zit in de lift, dit geldt nog niet voor de exploitatie van de plinten in de diverse voorzieningen. Het (o.a. in samenspraak met de woningcorporaties) ontwikkelen van nieuwe rendabele concepten zal in 2019 onverminderd voortgaan en tot gewenst resultaat moeten leiden.
- Binnen het brede producten- en dienstenportfolio dient op een aantal productniveaus de kennis, expertise en het klantvolume robuuster gemaakt te worden. Hiertoe zijn reeds stappen gezet, echter het ambitieniveau zoals verwoord in de strategie blijft ons uitgangspunt. Zo willen we de kwaliteit van onze PG-zorg en somatische zorg naar een hoger niveau tillen. Binnen de wijkverpleging willen we ons nog meer toeleggen op zowel dementiezorg in de thuissituatie (eerste routes zijn reeds operationeel per begin 2019) als de meer verpleegtechnische complexe handelingen.
- Het verankeren van het kwaliteitsbeleid blijft een speerpunt voor komende jaren. De wil om continu te leren en te verbeteren dient deel uit te maken van het DNA van de organisatie. Eigenaarschap in de lijn is daarbij onontbeerlijk, idem v.w.b. transparantie, aanspreekbaarheid en de wil om continu te verbeteren. De organisatie dient dit te faciliteren door goede informatievoorziening, sturing en het juiste voorbeeldgedrag van management en bestuur.
- Op het gebied van vastgoed liggen er aantal mooie en spannende uitdagingen in het verschiet. Voorbeelden zijn: de (her)ontwikkeling van De Sterrenlanden, conceptontwikkeling binnen De Prinsemarij, realisatie woonzorg 2.0 in de Wielen, huisvesting hospice De Patio.

Risico's

Risicomanagement neemt een steeds prominentere plek in binnen de besturing en management van de organisatie. Op tal van domeinen is verandering troef, dit doet een beroep op het vermogen van een organisatie om tijdig en juist in te kunnen springen op veranderingen. Een goed werkend risico-managementbeleid en –systeem is daarbij van groot belang. Het uitgangspunt dat we hierbij hanteren is dat wij gemiddeld genomen een lage risicobereidheid hebben.

Binnen Het Spectrum is in toenemende mate op diverse niveaus (van strategisch tot operationeel) aandacht voor risico's. We zijn nog niet op het gewenste niveau qua risico-alertheid en -inbedding maar er zijn behoorlijke stappen gezet in 2018.

Voor wat betreft de Planning en Controlcyclus dient de financiële paragraaf beter verbonden te worden met de inhoudelijke paragraaf. De implementatie van de A3-jaarplan methodiek heeft daar al een bijdrage in geleverd. Het monitoren van de voortgang en het afleggen van (horizontale) verantwoording, zodat tijdig bijgestuurd en gezamenlijk naar oplossingen gezocht kan worden, krijgt verder zijn beslag in 2019.

Het Spectrum heeft aandacht voor risico's op het financiële vlak, op het strategische vlak en de "gewone" operationele risico's. Die laatste gelden vaak binnen het domein van het primair proces, andere zijn organisatiebreed. De organisatie staat voor de opgave een aantal risico's de komende jaren het hoofd te bieden:

- de beschikbaarheid van voldoende gekwalificeerd personeel
- de blijvende druk op de tarieven voor hulp in het huishouden en begeleiding (Wmo) en de wijkverpleging (Zvw)
- de continuïteit en betaalbaarheid van wijkgerichte activiteiten binnen de ontmoetingscentra en steunpunten in de geclusterde woonvormen
- kwaliteit en flexibiliteit van de vastgoedportefeuille
- robuustheid interne processen in relatie tot onderproductie
- de toename van de complexiteit van cliënten die een beroep doen op verpleeghuiszorg in combinatie met de snelle afname van de verblijfsduur

Jaarverslaggeving 2018

Stichting Het Spectrum

HETSPECTRUM

Initialed

for identification purposes only

A handwritten signature in blue ink, appearing to be a stylized 'A' or similar character.

Ernst & Young Accountants LLP

The EY logo, consisting of the letters 'EY' in a stylized font.

Building a better
working world

INHOUDSOPGAVE

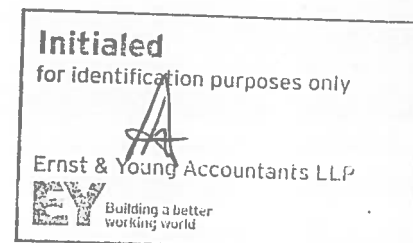
Pagina

5.1 Jaarrekening 2018

5.1.1	Balans per 31 december 2018	3
5.1.2	Resultatenrekening over 2018	4
5.1.3	Kasstroomoverzicht over 2018	5
5.1.4	Grondslagen van waardering en resultaatbepaling	6
5.1.5	Toelichting op de balans per 31 december 2018	10
5.1.7	Mutatieoverzicht materiële vaste activa	19
5.1.8	Mutatieoverzicht financiële vaste activa	20
5.1.9	Overzicht langlopende schulden ultimo 2018	21
5.1.10	Toelichting op de resultatenrekening over 2018	22
5.1.20	Vaststelling en goedkeuring	29

5.2 Overige gegevens

5.2.1	Statutaire regeling resultaatbestemming	32
5.2.2	Nevenvestigingen	32
5.2.3	Controleverklaring van de onafhankelijke accountant	33

5.1 JAARREKENING

Initialed
for identification purposes only

Ernst & Young Accountants LLP

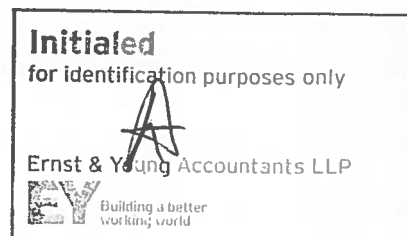

Building a better
working world

5.1 JAARREKENING

5.1.1 BALANS PER 31 DECEMBER 2018 (na resultaatbestemming)

	Ref.	31-dec-18 €	31-dec-17 €
ACTIVA			
Vaste activa			
Materiële vaste activa	1	24.027.903	25.235.400
Financiële vaste activa	2	301.014	326.420
Totaal vaste activa		24.328.917	25.561.820
Vlottende activa			
Onderhanden werk uit hoofde van DBC's / DBC-zorgproducten	3	163.705	220.969
Vorderingen uit hoofde van financieringstekort	4	0	22.807
Debiteuren en overige vorderingen	5	3.675.289	2.718.327
Liquide middelen	6	6.018.485	6.398.381
Totaal vlottende activa		9.857.479	9.360.484
Totaal activa		34.186.396	34.922.304
	Ref.	31-dec-18 €	31-dec-17 €
PASSIVA			
Groepsvermogen			
Kapitaal	7	0	0
Bestemmingsreserves		459.172	459.172
Bestemmingsfondsen		12.327.839	11.597.563
Algemene en overige reserves		90.000	90.000
Totaal groepsvermogen		12.877.011	12.146.735
Voorzieningen	8	1.262.000	1.480.000
Langlopende schulden (nog voor meer dan een jaar)	9	14.122.457	15.170.167
Kortlopende schulden (ten hoogste 1 jaar)			
Schulden uit hoofde van financieringsoverschot	4	5.246	153.440
Overige kortlopende schulden	10	5.919.682	5.971.962
Totaal kortlopende schulden (ten hoogste 1 jaar)		5.924.928	6.125.402
Totaal passiva		34.186.396	34.922.304

5.1.2 RESULTATENREKENING OVER 2018

	Ref.	2018 €	2017 €
BEDRIJFSOPBRENGSTEN:			
Opbrengsten zorgprestaties (en maatschappelijke ondersteuning)	16	35.587.358	34.165.022
Subsidies (exclusief Wmo en Jeugdwet)	17	1.225.414	1.678.591
Overige bedrijfsopbrengsten	18	2.704.304	3.236.353
Som der bedrijfsopbrengsten		39.517.076	39.079.966
BEDRIJFSLASTEN:			
Personeelskosten	19	29.174.212	27.484.348
Afschrijvingen op immateriële en materiële vaste activa	20	1.901.168	2.181.401
Overige bedrijfskosten	23	7.103.928	7.507.422
Som der bedrijfslasten		38.179.308	37.173.171
BEDRIJFSRESULTAAT		1.337.767	1.906.795
Financiële baten en lasten	24	-607.492	-623.575
RESULTAAT BOEKJAAR		730.276	1.283.220

RESULTAATBESTEMMING

Het resultaat is als volgt verdeeld:

	2018 €	2017 €
Toevoeging/(onttrekking):		
Bestemmingsfondsen	730.276	1.283.220
	730.276	1.283.220

5.1.3 KASSTROOMOVERZICHT OVER 2018

	Ref.	2018		2017	
		€	€	€	€
Kasstroom uit operationele activiteiten					
Bedrijfsresultaat			1.337.767		1.906.795
Aanpassingen voor:					
- afschrijvingen en overige waardeverminderingen	20, 21	1.926.574		2.220.805	
- mutaties voorzieningen	8	-218.000		-460.500	
- boekresultaten afstoting vaste activa	18	0		70.975	
			1.708.574		1.831.280
Veranderingen in werkkapitaal:					
- voorraden	4	0		0	
- mutatie onderhanden werk uit hoofde van DBC's / DBC-zorgproducten	5	57.264		-5.009	
- vorderingen	5	-956.962		-156.974	
- vorderingen/schulden uit hoofde van financieringstekort respectievelijk -overschot	4	-125.387		-354.065	
- kortlopende schulden (excl. schulden aan banken)	10	-52.281		-1.693.029	
- langlopend deel nabetaling ORT	9	-180.000		-106.000	
			-1.257.366		-2.315.077
Kasstroom uit bedrijfsoperaties			1.788.975		1.422.998
Ontvangen interest	24	2		1.950	
Betaalde interest	24	-607.494		-625.525	
Ontvangen dividenden	24	0		0	
			-607.492		-623.575
Totaal kasstroom uit operationele activiteiten			1.181.483		799.423
Kasstroom uit investeringsactiviteiten					
Investerings materiële vaste activa	1	-693.671		-949.186	
Desinvesteringen materiële vaste activa	1	0		0	
Investerings immateriële vaste activa	1	0		0	
Desinvesteringen immateriële vaste activa	1	0		0	
Verwervingen deelnemingen en/of samenwerkingsverbanden	3	0		0	
Vervreemdingen deelnemingen en/of samenwerkingsverbanden	3	0		0	
Uitgegeven leningen u/g	3	0		0	
Aflossing leningen u/g	3	0		0	
Investerings in overige financiële vaste activa	3	0		0	
Desinvesteringen overige financiële vaste activa	3	0		0	
Totaal kasstroom uit investeringsactiviteiten			-693.671		-949.186
Kasstroom uit financieringsactiviteiten					
Nieuw opgenomen leningen	12	0		0	
Aflossing langlopende schulden	12	-867.709		-867.709	
Kortlopend bankkrediet	13	0		0	
Totaal kasstroom uit financieringsactiviteiten			-867.709		-867.709
Mutatie geldmiddelen			-379.896		-1.017.471
Stand geldmiddelen per 1 januari	6		6.398.381		7.415.852
Stand geldmiddelen per 31 december	6		6.018.485		6.398.381
Mutatie geldmiddelen			-379.896		-1.017.471

5.1.4 GRONDSLAGEN VAN WAARDERING EN RESULTAATBEPALING

5.1.4.1 Algemeen

Algemene gegevens en groepsverhoudingen

Zorginstelling Het Spectrum is statutair (en feitelijk) gevestigd te Dordrecht, op het adres Minnaertweg 4 (Kvk-nummer: 24299892)

Het Spectrum levert huisvesting, zorg- en dienstverlening aan ouderen en aan mensen die verpleging nodig hebben. Het Spectrum is een veilige en comfortabele omgeving om in te wonen en te werken en er wordt gestreefd naar de hoogst mogelijke kwaliteit. Er heerst openheid en cliënten, vrijwilligers en medewerkers gaan op een sociale en respectvolle wijze met elkaar om. De organisatie is op de hoogte van de wensen van cliënten en medewerkers en streeft er altijd naar deze te vervullen.

Verslaggevingsperiode

Deze jaarrekening heeft betrekking op het boekjaar 2018, dat is geëindigd op balansdatum 31 december 2018.

Grondslagen voor het opstellen van de jaarrekening

De jaarrekening is opgesteld in overeenstemming met de Regeling verslaggeving WTZi.

Continuïteitsveronderstelling

De jaarrekening is opgesteld in overeenstemming met de Regeling verslaggeving WTZi, de Richtlijnen voor de Jaarverslaggeving RJ 655, Titel 9 BW2 en de bepalingen van en krachtens de Wet normering bezoldiging topfunctionarissen publieke en semipublieke sector (WNT).

De grondslagen die worden toegepast voor de waardering van activa en passiva en het resultaat zijn gebaseerd op historische kosten, tenzij anders vermeld in de verdere grondslagen.

Vergelijking met voorgaand jaar

De grondslagen van waardering en van resultaatbepaling zijn ongewijzigd ten opzichte van voorgaand jaar. Stelselwijzigingen hebben in het verslagjaar niet plaatsgevonden.

5.1.4.2 Grondslagen van waardering van activa en passiva

Activa en passiva

Activa en passiva worden in het algemeen gewaardeerd tegen de verkrijgings- of vervaardigingsprijs of de actuele waarde. Indien geen specifieke waarderingsgrondslag is vermeld, vindt waardering plaats tegen de verkrijgingsprijs. Toelichtingen op posten in de balans, resultatenrekening en kasstroomoverzicht zijn in de jaarrekening genummerd.

Gebruik van schattingen

De opstelling van de jaarrekening vereist dat het management oordelen vormt en schattingen en veronderstellingen maakt die van invloed zijn op de toepassing van grondslagen en de gerapporteerde waarde van activa en verplichtingen, en van baten en lasten. De daadwerkelijke uitkomsten kunnen afwijken van deze schattingen. De schattingen en onderliggende veronderstellingen worden voortdurend beoordeeld. Herzieningen van schattingen worden opgenomen in de periode waarin de schatting wordt herzien en in toekomstige perioden waarvoor de herziening gevolgen heeft.

Materiële vaste activa

De materiële vaste activa worden gewaardeerd tegen aanschaffings-, vervaardigings- of goedgekeurde kosten verminderd met de cumulatieve afschrijvingen. De jaarlijkse afschrijvingen worden berekend op basis van een vast percentage van die kosten conform deels de desbetreffende beleidsregels, deels berekend over de geschatte economische levensduur. De afschrijvingspercentages die gehanteerd zijn, zijn opgenomen in de betreffende bijlagen 5.1.7. De materiële vaste activa die behoren tot de niet-WTZi/WMG-gefinancierde vaste activa worden gewaardeerd tegen aanschaffingskosten, respectievelijk actuele waarde/- opbrengstwaarde.

Voor zover subsidies of daaraan gelijk te stellen vergoedingen zijn ontvangen als eenmalige bijdrage in de afschrijvingskosten, zijn deze in mindering gebracht op de investeringen.

De aflossingsverplichtingen inzake de materiële vaste activa zijn onder de langlopende en kortlopende schulden opgenomen.

5.1.4 GRONDSLAGEN VAN WAARDERING EN RESULTAATBEPALING

Financiële vaste activa

Deelnemingen in groepsmaatschappijen en overige deelnemingen waarin invloed van betekenis kan worden uitgeoefend, worden gewaardeerd tegen nettovermogenswaarde, conform de vermogensmutatiemethode. Invloed van betekenis wordt in ieder geval verondersteld aanwezig te zijn bij het kunnen uitbrengen van 20% of meer van de stemrechten. De nettovermogenswaarde wordt berekend volgens de grondslagen die gelden voor deze jaarrekening; voor deelnemingen waarvan onvoldoende gegevens beschikbaar zijn voor aanpassing aan deze grondslagen, wordt uitgegaan van de waarderingsgrondslagen van de desbetreffende deelneming. Indien de waardering van een deelneming volgens de nettovermogenswaarde negatief is, wordt deze als er geen verdere verplichtingen bestaan op nihil gewaardeerd. Deelnemingen waarop geen invloed van betekenis kan worden uitgeoefend, worden gewaardeerd tegen verkrijgingsprijs. Indien sprake is van een duurzame waardevermindering vindt waardering plaats tegen deze lagere waarde; afwaardering vindt plaats ten laste van de resultatenrekening.

Verder is er nog sprake van geactiveerde disagio inzake het Waarborgfonds voor de Zorgsector.

Vaste activa - bijzondere waardeverminderingen

Vaste activa met een lange levensduur worden beoordeeld op bijzondere waardeverminderingen wanneer wijzigingen of omstandigheden zich voordoen die doen vermoeden dat de boekwaarde van een actief niet terugverdiend zal worden. De terugverdienmogelijkheid van activa die in gebruik zijn, wordt bepaald door de boekwaarde van een actief te vergelijken met de geschatte contante waarde van de toekomstige nettokasstroom die het actief naar verwachting zal genereren.

Wanneer de boekwaarde van een actief hoger is dan de geschatte contante waarde van de toekomstige kasstromen, worden bijzondere waardeverminderingen verantwoord voor het verschil tussen de boekwaarde en de realiseerbare waarde.

De opbrengstwaarde is gebaseerd op de geschatte verkoopprijs minus de geschatte kosten welke nodig zijn om de verkoop te realiseren.

Financiële instrumenten

Financiële instrumenten omvatten handels- en overige vorderingen, geldmiddelen, leningen en overige financieringsverplichtingen, handelsschulden en overige te betalen posten. Tevens in contracten besloten afgeleide financiële instrumenten (derivaten), dit is voor Het Spectrum niet van toepassing.

Financiële instrumenten worden bij de eerste opname verwerkt tegen reële waarde, waarbij (dis)agio en de direct toerekenbare transactiekosten in de eerste opname worden meegenomen. Indien instrumenten niet zijn gewaardeerd tegen reële waarde met verwerking van waardeveranderingen in de resultatenrekening, maken eventuele direct toerekenbare transactiekosten deel uit van de eerste waardering.

Na de eerste opname worden financiële instrumenten tegen geamortiseerde kostprijs gewaardeerd.

Overige vorderingen

Overige vorderingen worden gewaardeerd tegen geamortiseerde kostprijs op basis van de effectieverentemethode, verminderd met bijzondere waardeverminderingverliezen.

Onderhanden werk uit hoofde van DBC's / DBC-zorgproducten

Het onderhanden werk uit hoofde van DBC's / DBC-zorgproducten wordt gewaardeerd tegen de opbrengstwaarde of de vervaardigingsprijs, zijnde de afgeleide verkoopwaarde van de reeds bestede verrichtingen. De productie van het onderhanden werk is bepaald door de openstaande verrichtingen te koppelen aan de DBC's / DBC-zorgproducten die ultimo boekjaar openstonden. Op het onderhanden werk worden de voorschotten die ontvangen zijn van verzekeraars in mindering gebracht.

Vorderingen

Vorderingen worden opgenomen voor de nominale waarde. Een voorziening wordt getroffen op de vorderingen op grond van verwachte oninbaarheid.

Liquide middelen

Liquide middelen bestaan uit kas, banktegoeden en direct opeisbare deposito's met een looptijd korter dan twaalf maanden. Rekening-courantschulden bij banken zijn opgenomen onder schulden aan kredietinstellingen onder kortlopende schulden. Liquide middelen worden gewaardeerd tegen de nominale waarde.

Eigen vermogen

De beperkte doelstelling per bestemmingsreserve is als volgt:

- Bestemmingsreserve OCD1 en OCD2: Alleen voor investeringen en exploitatietekorten in de ontmoetingscentra van Het Spectrum;

5.1.4 GRONDSLAGEN VAN WAARDERING EN RESULTAATBEPALING

- Bestemmingsreserve renovatie Hospice: Alleen voor investeringen m.b.t. renovatie Hospice De Patio.
- Reserve afschrijving inventarissen en automatisering: Alleen voor investeringen in inventaris en automatisering van Het Spectrum.

Voorzieningen (algemeen)

Voorzieningen worden gevormd voor in rechte afdwingbare of feitelijke verplichtingen die op de balansdatum bestaan waarbij het waarschijnlijk is dat een uitstroom van middelen noodzakelijk is en waarvan de omvang op betrouwbare wijze is te schatten. De voorzieningen worden gewaardeerd tegen de beste schatting van de bedragen die naar verwachting noodzakelijk zijn om de verplichting per balansdatum af te wikkelen. De voorzieningen worden gewaardeerd tegen de contante waarde van de uitgaven die naar verwachting noodzakelijk zijn om de verplichtingen af te wikkelen, tenzij anders vermeld. Wanneer verplichtingen naar verwachting door een derde zullen worden vergoed, wordt deze vergoeding als een actief in de balans opgenomen indien het waarschijnlijk is dat deze vergoeding zal worden ontvangen bij de afwikkeling van de verplichting.

Voorziening voor herstelkosten

De voorziening voor herstelkosten is gevormd op basis van nominale waarde voor de verwachte kosten inzake het doen herstellen van de kavel op erfpachtgrond.

Voorziening uitgestelde beloningen

De voorziening uitgestelde beloningen betreft een voorziening voor toekomstige jubileumuitkeringen. De voorziening betreft de contante waarde van de in de toekomst uit te keren jubileumuitkeringen. De berekening is gebaseerd op gedane toezeggingen, blijfkans en leeftijd.

Voorziening arbeidsongeschiktheidskosten

Er is een voorziening tegen nominale waarde opgenomen voor de verplichting die Het Spectrum heeft om in de toekomst de beloningen aan personeelsleden door te betalen die op balansdatum naar verwachting blijvend geheel of gedeeltelijk niet in staat zijn om werkzaamheden te verrichten door ziekte of arbeidsongeschiktheid.

Voorziening personele verplichtingen

De voorziening personele verplichtingen is gevormd op basis van nominale waarde voor de kosten inzake aangegaan wachtgeldverplichtingen.

Voorziening nabetaling ORT

Ingevolge Cao-afspraken met betrekking tot nabetaling van ORT-toeslagen over de jaren 2012-2016 is een voorziening getroffen voor werknemers die voor 1 april 2016 uit dienst zijn gegaan bij Het Spectrum.

Voorziening reorganisatie

De reorganisatievoorziening betreft een voorziening om de verplichtingen en kosten die voortvloeien uit het reorganiseren van het bedrijfsonderdeel Wonen Wijken Welzijn, te kunnen voldoen. Deze voorziening heeft betrekking op personele kosten.

Langlopende en kortlopende schulden en overige financiële verplichtingen

Langlopende en kortlopende schulden en overige financiële verplichtingen worden opgenomen voor de geamortiseerde kostprijs (nominale waarde). De aflossingsverplichtingen voor het komend boekjaar van de langlopende schulden worden opgenomen onder de kortlopende schulden.

5.1.4.3 Grondslagen van resultaatbepaling

Algemeen

Het resultaat wordt bepaald als het verschil tussen de baten en de lasten over het verslagjaar, met inachtneming van de hiervoor reeds vermelde waarderingsgrondslagen. De baten en lasten worden toegerekend aan de periode waarop deze betrekking hebben, uitgaande van historische kosten. Verliezen worden verantwoord als deze voorzienbaar zijn; baten worden verantwoord als deze gerealiseerd zijn.

Baten (waaronder nagekomen budgetaanpassingen) en lasten uit voorgaande jaren die in dit boekjaar zijn geconstateerd, worden aan dit boekjaar toegerekend. In het geval van een geconstateerde fout in voorgaande boekjaren wordt fouterstel toegepast.

5.1.4 GRONDSLAGEN VAN WAARDERING EN RESULTAATBEPALING

Pensioenen

Stichting Het Spectrum heeft voor haar werknemers een toegezegd-pensioenregeling. Hiervoor in aanmerking komende werknemers hebben op de pensioengerechtigde leeftijd recht op een pensioen dat is gebaseerd op het gemiddeld verdiende loon berekend over de jaren dat de werknemer pensioen heeft opgebouwd bij Het Spectrum.

De verplichtingen, welke voortvloeien uit deze rechten van haar personeel, zijn ondergebracht bij het bedrijfstakpensioenfonds Zorg en Welzijn. Het Spectrum betaalt hiervoor premies waarvan de helft door de werkgever wordt betaald en de helft door de werknemer.

De pensioenrechten worden jaarlijks geïndexeerd, indien en voor zover de dekkingsgraad van het pensioenfonds (het vermogen van het pensioenfonds gedeeld door haar financiële verplichtingen) dit toelaat. Naar de stand van ultimo februari 2019 is de actuele dekkingsgraad van het pensioenfonds 100,8% (bron: www.pfzw.nl d.d. 01.04.2019). Het vereiste niveau van de dekkingsgraad is 124%. Het pensioenfonds verwacht volgens het herstelplan binnen 12 jaar hieraan te kunnen voldoen voorziet geen noodzaak voor de aangesloten instellingen om extra stortingen te verrichten of om bijzondere premieverhogingen door te voeren. (bron: website www.pfzw.nl d.d. 01.04.2019). Het Spectrum heeft geen verplichting tot het voldoen van aanvullende bijdragen in geval van een tekort bij het pensioenfonds, anders dan het effect van hogere toekomstige premies. Het Spectrum heeft daarom alleen de verschuldigde premies tot en met het einde van het boekjaar in de jaarrekening verantwoord.

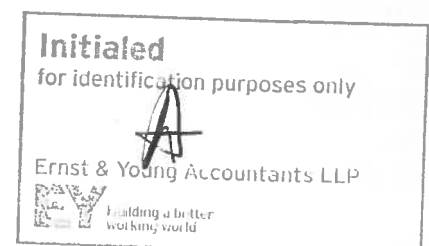
Overheidssubsidies

Overheidssubsidies worden aanvankelijk in de balans opgenomen als vooruitontvangen baten zodra er redelijke zekerheid bestaat dat zij zullen worden ontvangen en dat de groep zal voldoen aan de daaraan verbonden voorwaarden.

Als buitengewone baten en lasten worden baten en lasten opgenomen, die niet uit de gewone bedrijfsuitoefening voortvloeien.

5.1.4.4 Kasstroomoverzicht

Het kasstroomoverzicht is opgesteld op basis van de indirecte methode. De geldmiddelen in het kasstroomoverzicht bestaan uit liquide middelen.

5.1.5 TOELICHTING OP DE BALANS

ACTIVA

1. Materiële vaste activa

	31-dec-18	31-dec-17
<i>De specificatie is als volgt:</i>	€	€
Bedrijfsgebouwen en terreinen	21.071.902	21.868.604
Machines en installaties	1.926.664	2.259.580
Andere vaste bedrijfsmiddelen, technische en administratieve uitrusting	1.028.323	1.105.784
Materiële vaste bedrijfsactiva in uitvoering en vooruitbetalingen op materiële vaste activa	0	0
Niet aan het bedrijfsproces dienstbare materiële activa	1.014	1.432
Totaal materiële vaste activa	24.027.903	25.235.400
<i>Het verloop van de materiële activa in het verslagjaar is als volgt weer te geven:</i>	2018	2017
	€	€
Boekwaarde per 1 januari	25.235.400	26.538.590
Bij: investeringen	693.671	949.186
Bij: herwaarderingen	0	0
Af: afschrijvingen	1.901.168	2.181.401
Af: bijzondere waardeverminderingen	0	0
Bij: terugname bijzondere waardeverminderingen	0	0
Af: terugname geheel afgeschreven activa	0	70.975
Af: desinvesteringen	0	0
Boekwaarde per 31 december	24.027.903	25.235.400

Toelichting:

Voor een nadere specificatie van het verloop van de materiële vaste activa per activagroep wordt verwezen naar het mutatieoverzicht onder 5.1.7.

Het Spectrum heeft in het kader van boek 2 BW titel 9 gekeken naar de impairmenttest voor de nieuwbouw locatie De Prinsemarij. Dit leidde niet tot bijzondere waardeverminderingen. In 2013 is een bijzondere waardevermindering van € 700.000 verwerkt. Dit komt door de afbouw van de zorginfrastructuur regeling.

In 2018 zijn er geen indicaties die aanleiding geven voor bijzondere waardevermindering.

Initialed

for identification purposes only

Ernst & Young Accountants LLP

 Building a better working world

5.1.5 TOELICHTING OP DE BALANS

ACTIVA

2. Financiële vaste activa

De specificatie is als volgt:

	31-dec-18	31-dec-17
	€	€
Vorderingen op groepsmaatschappijen	0	0
Langlopend deel langlopende vordering	28.000	42.000
Overige vorderingen	273.014	284.420
Totaal financiële vaste activa	301.014	326.420

Het verloop van de financiële vaste activa is als volgt:

	10-jul-05	9-jul-05
	€	€
Boekwaarde per 1 januari	326.420	365.826
Vordering op deelneming omgezet in langlopende vordering	0	-70.000
Langlopend deel langlopende vordering	0	42.000
Afschrijving/rentelast	-11.406	-11.406
Kortlopend deel langlopende vordering	-14.000	0
Boekwaarde per 31 december	301.014	326.420

Toelichting:

Voor een nadere specificatie van het verloop van de financiële vaste activa per activagroep wordt verwezen naar het mutatieoverzicht onder 5.1.8.

De financiële vaste activa hebben betrekking op de geactiveerde disagio inzake het Waarborgfonds. Stichting Het Spectrum is per 1 januari 2017 geen aandeelhouder meer van De Prinsemarij Fysio BV, de vordering is omgezet in een lening ad. € 70.000 (dit heeft begin 2017 plaatsgevonden).

Initialed

for identification purposes only

Ernst & Young Accountants LLP

 Building a better
working world

5.1.5 TOELICHTING OP DE BALANS

ACTIVA

3. Onderhanden werk uit hoofde van DBC's / DBC-zorgproducten (DBBC's en overige trajecten)

De specificatie is als volgt:

	31-dec-18	31-dec-17
	€	€
Onderhanden werk DBC's / DBC-zorgproducten	163.705	220.969
Af: ontvangen voorschotten	0	0
Af: voorziening onderhanden werk	0	0
Totaal onderhanden werk	163.705	220.969

De specificatie per categorie DBC's / DBC-zorgproducten is als volgt weer te geven:

Stroom DBC's / DBC-zorgproducten	Gerealiseerde kosten en toegerekende winst	Af: verwerkte verliezen	Af: ontvangen voorschotten	Saldo per 31-dec-2018
	€	€	€	€
Onderhanden werk DBC's / DBC-zorgproducten	163.705	0	0	163.705
Totaal (onderhanden werk)	163.705	0	0	163.705

Toelichting:

In 2018 zijn er geen overschrijdingen van de budgetplafonds bij de zorgverzekeraars.

Initialed

for identification purposes only

Ernst & Young Accountants LLP

EY Building a better working world

5.1.5 TOELICHTING OP DE BALANS

4. Vorderingen uit hoofde van financieringstekort en schulden uit hoofde van financieringsoverschot AWBZ / WLZ

	t/m 2015	2016	2017	2018	totaal
	€	€	€	€	€
Saldo per 1 januari	0	0	-130.633		-130.633
Financieringsverschil boekjaar				-5.246	-5.246
Correcties voorgaande jaren	0	0	-48.205		-48.205
Betalingen/ontvangsten	0	0	178.838		178.838
Subtotaal mutatie boekjaar	0	0	130.633	-5.246	125.387
Saldo per 31 december	0	0	0	-5.246	-5.246

Stadium van vaststelling (per erkenning): c c c b

a= interne berekening

b= overeenstemming met zorgverzekeraars

c= definitieve vaststelling NZa

Waarvan gepresenteerd als:

- vorderingen uit hoofde van financieringstekort

- schulden uit hoofde van financieringsoverschot

31-dec-18	31-dec-17
€	€
0	22.807
5.246	153.440
-5.246	-130.633

Specificatie financieringsverschil in het boekjaar

Wettelijk budget voor aanvaardbare kosten Wlz-zorg (exclusief subsidies)

Af: vergoedingen ter dekking van het wettelijk budget

Totaal financieringsverschil

31-dec-18	31-dec-17
€	€
23.283.618	22.705.026
23.288.864	22.835.659
-5.246	-130.633

5. Debiteuren en overige vorderingen

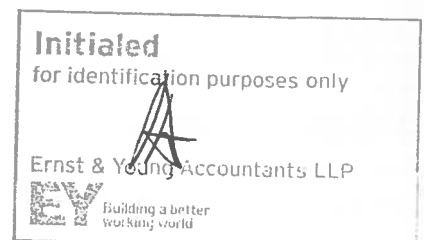
De specificatie is als volgt:

	31-dec-18	31-dec-17
	€	€
Vorderingen op debiteuren	1.316.498	1.109.338
Nog te factureren omzet DBC's / DBC-zorgproducten	407.033	515.817
Nog te ontvangen omzet Zorgverzekeringswet	433.543	229.959
Nog te ontvangen omzet WMO	0	140.922
Nog te ontvangen subsidies	0	101.228
Vooruitbetaalde bedragen	283.298	2.180
Nog te ontvangen bedragen	639.760	546.088
Nog te ontvangen transitievergoeding	318.000	0
Overige vorderingen	277.158	72.796
Totaal debiteuren en overige vorderingen	3.675.289	2.718.328

Toelichting:

De voorziening die in aftrek op de vorderingen op debiteuren is gebracht, bedraagt € 106.000.

De voorziening die in aftrek op de nog te factureren omzet DBC's is gebracht, bedraagt € 6.584.

5.1.5 TOELICHTING OP DE BALANS

ACTIVA

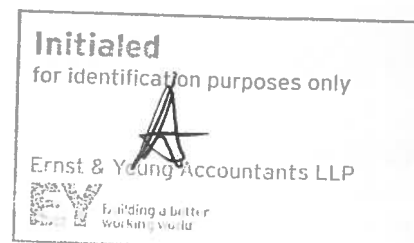
6. Liquide middelen

De specificatie is als volgt:

	31-dec-18	31-dec-17
	€	€
Bankrekeningen	4.940.013	5.376.020
Kassen	25.887	17.434
Deposito's	1.052.586	1.004.927
Totaal liquide middelen	6.018.485	6.398.381

Toelichting:

De liquide middelen staan ter vrije beschikking ultimo 2018.

5.1.5 TOELICHTING OP DE BALANS

PASSIVA

7. Groepsvermogen

Het groepsvermogen bestaat uit de volgende componenten:

	31-dec-18	31-dec-17
	€	€
Kapitaal	0	0
Bestemmingsreserves	459.172	459.172
Bestemmingsfondsen	12.327.839	11.597.563
Algemene en overige reserves	90.000	90.000
Totaal groepsvermogen	12.877.011	12.146.735

Kapitaal

Het verloop is als volgt weer te geven:

	Saldo per 1-jan-2018	Resultaat- bestemming	Overige mutaties	Saldo per 31-dec-2018
	€	€	€	€
Kapitaal	0	0	0	0
Totaal kapitaal	0	0	0	0

Bestemmingsreserves

Het verloop is als volgt weer te geven:

	Saldo per 1-jan-2018	Resultaat- bestemming	Overige mutaties	Saldo per 31-dec-2018
	€	€	€	€
Bestemmingsreserves:				
Ontmoetingscentra Dordrecht	60.000	0	0	60.000
Renovatie Hospice	340.000	0	0	340.000
WMO	59.172	0	0	59.172
Totaal bestemmingsreserves	459.172	0	0	459.172

Bestemmingsfondsen

Het verloop is als volgt weer te geven:

	Saldo per 1-jan-2018	Resultaat- bestemming	Overige mutaties	Saldo per 31-dec-2018
	€	€	€	€
Reserve aanvaardbare kosten	11.459.280	730.276	0	12.189.556
Scharffonds	138.283	0	0	138.283
Totaal bestemmingsfondsen	11.597.563	730.276	0	12.327.839

Algemene en overige reserves

Het verloop is als volgt weer te geven:

	Saldo per 1-jan-2018	Resultaat- bestemming	Overige mutaties	Saldo per 31-dec-2018
	€	€	€	€
Algemene reserves:				
Polderwiel	90.000	0	0	90.000
Totaal algemene en overige reserves	90.000	0	0	90.000

Toelichting:

Het weerstandsvermogen ultimo 2018 is 32,6% en gestegen met 5% t.o.v. 2017 (31,1%). In het weerstandsvermogen zit voor € 597.455 aan bestemmingsreserves en bestemmingsfondsen. Ervan uitgaande dat deze kosten werkelijk gemaakt gaan worden is het verstandig om deze uit het weerstandsvermogen te elimineren. Het weerstandsvermogen ultimo 2018 exclusief bestemmingsreserves is 31,1%.

5.1.5 TOELICHTING OP DE BALANS

PASSIVA

8. Voorzieningen

<i>Het verloop is als volgt weer te geven:</i>	Saldo per 1-jan-2018	Dotatie	Onttrekking	Vrijval	Saldo per 31-dec-2018
	€	€	€	€	€
- reorganisatie	110.000	104.000	108.688	1.312	104.000
- Nabetaling ORT cao VVT 2016-2018	0	0	0	0	0
- jubileumverplichtingen	180.000	146.865	26.865	0	300.000
- langdurig zieken	915.000	741.782	437.808	360.974	858.000
- herstelkosten	275.000	0	0	275.000	0
Totaal voorzieningen	1.480.000	992.647	573.361	637.286	1.262.000

Toelichting in welke mate (het totaal van) de voorzieningen als langlopend moeten worden beschouwd:

	31-dec-2018
Kortlopend deel van de voorzieningen (< 1 jr.)	658.685
Langlopend deel van de voorzieningen (> 1 jr.)	603.315
hiervan > 5 jaar	0

Toelichting per categorie voorziening:

De voorziening voor herstelkosten was gevormd voor de verwachte kosten inzake het doen herstellen van de kavel op erfpachtgrond.

Op basis van de huidige omstandigheden bestaat er geen reële kans van een toekomstige afwikkeling via uitstroom van middelen.

De voorziening arbeidsongeschiktheidskosten is voor medewerkers waarvan niet wordt verwacht dat zij nog in het arbeidsproces zullen terugkeren. De rijval in 2018 betreft een schattingswijziging.

De voorziening personele verplichtingen heeft betrekking op een wachtgeldverplichting jegens een voormalig medewerker.

De voorziening nabetaling ORT: Ingevolge Cao-afspraken met betrekking tot nabetaling van ORT-toeslagen over de jaren 2012-2016 is een voorziening getroffen voor werknemers die voor 1 april 2016 uit dienst zijn gegaan bij Het Spectrum.

9. Langlopende schulden (nog voor meer dan een jaar)

De specificatie is als volgt:

	31-dec-18	31-dec-17
	€	€
Schulden aan banken	14.122.457	14.990.167
Langlopend deel nabetaling ORT	0	180.000
Totaal langlopende schulden (nog voor meer dan een jaar)	14.122.457	15.170.167

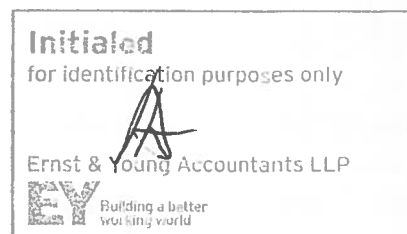
Het verloop is als volgt weer te geven:

	2018	2017
	€	€
Stand per 1 januari	15.857.876	16.725.585
Bij: nieuwe leningen	0	0
Af: aflossingen	867.710	867.709
Stand per 31 december	14.990.166	15.857.876
Af: aflossingsverplichting komend boekjaar	867.709	867.709
Stand langlopende schulden per 31 december	14.122.457	14.990.167

Toelichting in welke mate (het totaal van) de langlopende schulden als langlopend moeten worden beschouwd:

Kortlopend deel van de langlopende schulden (< 1 jr.), aflossingsverplichtingen	867.709	867.709
Langlopend deel van de langlopende schulden (> 1 jr.) (balanspost)	14.122.457	14.990.167
hiervan > 5 jaar	11.612.500	12.200.000

Voor een nadere toelichting op de langlopende schulden wordt verwezen naar de bijlage overzicht langlopende schulden. De aflossingsverplichtingen komend boekjaar zijn verantwoord onder de kortlopende schulden.

5.1.5 TOELICHTING OP DE BALANS

10. Overige kortlopende schulden

De specificatie is als volgt:

	31-dec-18	31-dec-17
	€	€
Crediteuren	1.226.431	110.363
Aflossingsverplichtingen komend boekjaar langlopende leningen	867.709	867.709
Belastingen en premies sociale verzekeringen	529.284	552.719
Schulden terzake pensioenen	4.555	85.608
Nog te betalen salarissen	0	69.547
Vakantiegeld/ Eindejaarsuitkering	1.068.887	1.003.592
Vakantiedagen	979.585	984.222
Kortlopend deel nabetaling ORT	170.924	180.000
Interest	146.175	164.110
Nog te verrekenen subsidies	3.214	0
Nog te verrekenen omzet WMO	42.173	0
Nog te betalen kosten	430.191	1.446.305
Vooruitontvangen opbrengsten	450.552	507.785
Totaal overige kortlopende schulden	5.919.682	5.971.962

Toelichting:

Bij de ABN AMRO bank is er per 1 januari 2017 geen kredietfaciliteit meer waar gebruik van kan worden gemaakt.

11. Financiële instrumenten

Stichting Het Spectrum maakt geen gebruik van bijzondere financiële instrumenten.

Renterisico en kasstroomrisico

Het renterisico is beperkt tot eventuele veranderingen in de marktwaarde van opgenomen en uitgegeven leningen. Bij deze leningen is sprake van een vast rentepercentage over de gehele looptijd. De leningen worden aangehouden tot het einde van de looptijd. De instelling heeft derhalve als beleid om geen afgeleide financiële instrumenten te gebruiken om (tussentijdse) rentefluctuaties te beheersen.

Initialed

for identification purposes only

A

Ernst & Young Accountants LLP

Building a better
working world

5.1.5 TOELICHTING OP DE BALANS

15. Niet in de balans opgenomen verplichtingen en niet in de balans opgenomen activa

Toelichting:

Niet in de balans opgenomen verplichtingen zijn contracten met leveranciers voor regulier onderhoud.

Huurovereenkomsten

Het Spectrum huurt op een aantal locaties ruimtes ten behoeve van de ondersteunende diensten:

Locatie	Verhuurder	Jaarlijkse huurlast	Einde looptijd
		€	
Het Stadswiel	Trivire	10.911	30-11-2021
Het Sterrenwiel	Trivire	19.651	1-1-2022
Het Sterrenwiel	Trivire	22.602	1-7-2022
Het Waterwiel	Woonbron	21.240	nog geen nieuw huurcontract
Het Polderwiel	Trivire	106.695	28-2-2020
De Prinsemarj	Trivire	655.582	31-12-2037
Theehuis	Trivire	10.895	opzegtermijn 12 maanden
Sta-pal	Trivire	14.997	opzegtermijn 6 maanden
Hospice	Livable	0	31-3-2021

Inkoop

De inkoopfunctie wordt bij stichting Het Spectrum ingekocht via bureau Zero Purchase, er is een dienstverleningsovereenkomst voor onbepaalde tijd met een opzegtermijn van 6 maanden.

Verplichtingen uit hoofde van het macrobeheersinstrument geriatrie revalidatiezorg

Het macrobeheersinstrument kan door de minister van VWS ingezet worden om overschrijdingen van het macrokader zorg terug te vorderen bij instellingen voor medisch specialistische zorg en bij instellingen voor curatieve geestelijke gezondheidszorg. Het macrobeheersinstrument is uitgewerkt in de Aanwijzing macrobeheersmodel instellingen voor medisch specialistische zorg, respectievelijk Aanwijzing Macrobeheersinstrument curatieve geestelijke gezondheidszorg. Ook voor instellingen in andere sectoren kan een Aanwijzing Macrobeheersinstrument van toepassing zijn. Jaarlijks wordt door de Nederlandse Zorgautoriteit (NZa) ambtshalve een mbi-omzetplafond vastgesteld. Tevens wordt door de NZa jaarlijks een omzetplafond per instelling vastgesteld, welke afhankelijk is van de realisatie van het mbi-omzetplafond van alle instellingen gezamenlijk. Deze vaststelling vindt plaats nadat door de Minister van VWS de overschrijding van het mbi-omzetplafond uiterlijk vóór 1 december van het opvolgend jaar is gecommuniceerd.

Voor 2018 is het mbi-omzetplafond ELV/GRZ door de NZa vastgesteld op EUR 1.101,4 miljoen (prijsniveau 2018).

Bij het opstellen van de jaarrekening 2018 bestaat nog geen inzicht in realisatie van het mbi-omzetplafond over 2018. Stichting Het Spectrum is niet in staat een betrouwbare inschatting te maken van de uit het macrobeheersinstrument voortkomende verplichting en deze te kwantificeren. Als gevolg daarvan is deze verplichting niet tot uitdrukking gebracht in de balans van de stichting per 31 december 2018.

Verplichtingen uit hoofde van het macrobeheersinstrument (Wijkverpleging)

De extramurale (wijkverpleging) producten PV (Persoonlijke verzorging) en VP (verpleging) worden met ingang van boekjaar 2015 gefinancierd vanuit de Zvw. Onderdeel van de regeling is dat een overschrijding van het landelijke budgetplafond voor GRZ (Geriatrische RevalidatieZorg) zal worden teruggevorderd van de zorginstellingen naar ieders aandeel in de overschrijding (macrobeheersinstrument).

Zorgaanbieders kunnen op basis hiervan een terugbetalingsverplichting opgelegd krijgen in 2019.

Bij het opstellen van de jaarrekening 2018 bestaat nog geen inzicht in de omvang van deze verplichting. Stichting Het Spectrum is niet in staat een betrouwbare inschatting te maken van de uit het macrobeheersinstrument voortkomende verplichting en deze te kwantificeren. Als gevolg daarvan is deze verplichting niet tot uitdrukking gebracht in de balans van de stichting per 31 december 2018.

Onzekerheden opbrengstverantwoording

Als gevolg van materiële nacontroles door zorgkantoren, zorgverzekeraars en gemeenten op de gedeclareerde zorgprestaties en maatschappelijke ondersteuning kunnen correcties noodzakelijk zijn op de gedeclareerde productie. De effecten van eventuele materiële nacontroles zijn vooralsnog onzeker. Stichting Het Spectrum heeft op basis van een risicoanalyse een zo nauwkeurig mogelijke inschatting gemaakt van de hieruit voortvloeiende risico's en verplichtingen. Daarbij is rekening gehouden met uitkomsten van interne en externe controles.

Stichting Het Spectrum verwacht uit hoofde van genoemde nacontroles geen noemenswaardige correcties op de gedeclareerde en verantwoorde opbrengsten uit zorgprestaties en maatschappelijke ondersteuning.

Initialed

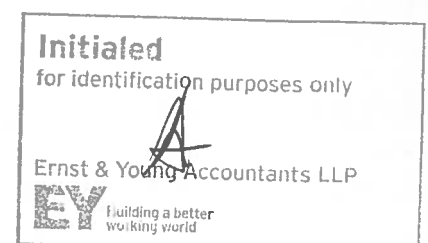
for identification purposes only

Ernst & Young Accountants LLP

 Building a better working world

5.1.7 MUTATIEOVERZICHT MATERIELE VASTE ACTIVA

	Bedrijfs- gebouwen en terreinen €	Machines en installaties €	Andere vaste bedrijfs- middelen, technische en administratieve uitrusting €	Materiële vaste bedrijfsactiva in uitvoering en vooruitbetalingen op materiële vaste activa €	Niet aan het bedrijfsproces dienstbare materiële activa €	Totaal €
Stand per 1 januari 2018						
- aanschafwaarde	40.326.161	6.658.325	2.452.113	0	16.733	49.453.332
- cumulatieve herwaarderingen	0	0	0	0	0	0
- cumulatieve afschrijvingen	18.457.557	4.398.745	1.346.329	0	15.301	24.217.932
Boekwaarde per 1 januari 2018	21.868.604	2.259.580	1.105.784	0	1.432	25.235.400
Mutaties in het boekjaar						
- investeringen	489.870	0	203.801	0	0	693.671
- herwaarderingen	0	0	0	0	0	0
- afschrijvingen	1.286.572	332.916	281.262	0	418	1.901.168
- bijzondere waardeverminderingen	0	0	0	0	0	0
- terugname bijz. waardeverminderingen	0	0	0	0	0	0
<i>- terugname geheel afgeschreven activa</i>						
.aanschafwaarde	189.110	0	371.586	0	0	560.696
.cumulatieve herwaarderingen	0	0	0	0	0	0
.cumulatieve afschrijvingen	189.110	0	371.586	0	0	560.696
<i>- desinvesteringen</i>						
aanschafwaarde	67.428	0	0	0	0	67.428
cumulatieve herwaarderingen	0	0	0	0	0	0
cumulatieve afschrijvingen	67.428	0	0	0	0	67.428
per saldo	0	0	0	0	0	0
Mutaties in boekwaarde (per saldo)	-796.702	-332.916	-77.461	0	-418	-1.207.497
Stand per 31 december 2018						
- aanschafwaarde	40.559.493	6.658.325	2.284.328	0	16.733	49.518.879
- cumulatieve herwaarderingen	0	0	0	0	0	0
- cumulatieve afschrijvingen	19.487.591	4.731.661	1.256.005	0	15.719	25.490.976
Boekwaarde per 31 december 2018	21.071.902	1.926.664	1.028.323	0	1.014	24.027.903
Afschrijvingspercentage	5%-15%	5%-10%	5%-20%	0,0%	2,5%	

5.1.8 MUTATIEOVERZICHT FINANCIËLE VASTE ACTIVA

	Deelnemingen in groeps- maatschappijen	Vorderingen op deelnemingen	Langlopende vordering	Vorderingen op participanten en op maatschappijen waarin wordt deelgenomen	Overige effecten	Vordering op grond van compensatie regeling	Overige vorderin
	€	€	€	€	€	€	€
Boekwaarde per 1 januari 2018	0	0	42.000	0	0	0	28.
Vordering deelneming							
Kortlopend deel langlopende vordering		0	-14.000				
Afschrijving/rentelast							-1
Voorziening deelneming							
Boekwaarde per 31 december 2018	<u>0</u>	<u>0</u>	<u>28.000</u>	<u>0</u>	<u>0</u>	<u>0</u>	<u>27</u>

Initialed

for identification purposes only

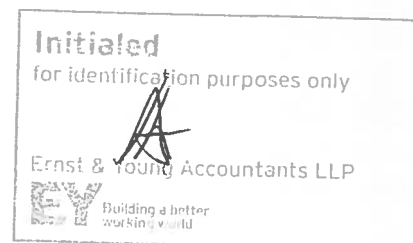
Ernst & Young Accountants LLP

Building a better
working world

BIJLAGE

5.1.9 Overzicht langlopende schulden ultimo 2018

Leninggever	Afsluit- datum	Hoofdsom	Totale loop- tijd	Soort lening	Werke- lijke- rente	Restschuld 31 december 2017	Nieuwe leningen in 2018	Aflossing in 2018	Restschuld 31 december 2018	Restschuld over 5 jaar
		€			%	€	€	€	€	€
ABN Amro	25-nov-04	9.000.000	40	Hypothecaire	4,29%	6.075.000	0	225.000	5.850.000	4.725.000
ABN Amro	9-okt-06	4.500.000	40	Hypothecaire	4,17%	3.262.500	0	112.500	3.150.000	2.587.500
ABN Amro	9-okt-06	1.361.341	12	Hypothecaire	3,99%	113.446	0	113.446	0	
BNG	16-feb-04	2.949.571	26	Hypothecaire	1,98%	340.335	0	113.445	226.890	
NWB	1-dec-11	4.000.000	40	Hypothecaire	3,44%	3.400.000	0	100.000	3.300.000	2.800.000
NWB	2-dec-13	479.871	9	Hypothecaire	1,85%	266.595	0	53.319	213.276	
NWB	30-dec-13	3.000.000	20	Hypothecaire	2,90%	2.400.000	0	150.000	2.250.000	1.500.000
Totaal						15.857.876	0	867.710	14.990.166	11.612.500

5.1.10 TOELICHTING OP DE RESULTATENREKENING

BATEN

16. Opbrengsten zorgprestaties (en maatschappelijke ondersteuning)

De specificatie is als volgt:

	2018 €	2017 €
Opbrengsten zorgverzekeringswet (exclusief subsidies)	8.229.528	7.234.013
Wettelijk budget voor aanvaardbare kosten Wlz-zorg (exclusief subsidies)	23.283.618	22.676.549
Opbrengsten Wmo	1.604.532	1.720.265
Gefactureerde omzet DBC's/ DBC-zorgproducten	2.400.533	2.436.910
Mutatie onderhanden werk DBC's/ DBC-zorgproducten	-57.264	5.010
Overige zorgprestaties	126.411	92.276
Totaal	35.587.358	34.165.022

Toelichting:

De opbrengsten zorgverzekeringswet hebben betrekking op de wijkverpleging en eerstelijnsverblijf 2018.

De stijging van de zorgverzekeringswet komt vooral door de hogere productie Wijkverpleging.

De opbrengsten Wmo hebben betrekking op huishouding, individuele begeleiding en dagbesteding.

17. Subsidies

De specificatie is als volgt:

	2018 €	2017 €
Subsidies Wlz/Zvw-zorg	0	1.014.423
Overige subsidies, waaronder loonkostensubsidies en EU-subsidies	1.225.414	664.168
Totaal	1.225.414	1.678.591

Toelichting:

De subsidie Zorginfrastructuur via het ministerie vws is eind 2017 gestopt, hiervoor in de plaats zijn enkele (lagere) gemeentelijke subsidies verworven.

18. Overige bedrijfsopbrengsten

De specificatie is als volgt:

	2018 €	2017 €
Overige dienstverlening	1.913.976	2.104.409
Opbrengsten kinderopvang	530.612	543.454
Overige opbrengsten	259.716	588.490
Totaal	2.704.304	3.236.353

Toelichting:

De overige opbrengsten zijn lager dan vorig jaar. Dit komt vooral door de lagere opbrengsten in de dienstverlening.

5.1.10 TOELICHTING OP DE RESULTATENREKENING

LASTEN

19. Personeelskosten

De specificatie is als volgt:

	2018 €	2017 €
Lonen en salarissen	21.027.517	20.647.753
Sociale lasten	4.918.497	4.289.132
Pensioenpremies	1.788.649	1.701.070
Andere personeelskosten	604.186	481.898
Subtotaal	28.338.849	27.119.853
Personeel niet in loondienst	835.363	364.495
Totaal personeelskosten	29.174.212	27.484.348
Specificatie gemiddeld aantal personeelsleden (in FTE's) per segment: Het Spectrum	575	578
Gemiddeld aantal personeelsleden op basis van full-time eenheden	575	578
Aantal personeelsleden dat buiten Nederland werkzaam is	0	0

Toelichting:

De personeelskosten 2018 zijn hoger dan in 2017 door vooral de cao verhoging in 2018, meer inzet personeel niet in loondienst (door krapte op de arbeidsmarkt) en een vrijval van een reorganisatievoorziening in 2017.

20. Afschrijvingen op immateriële en materiële vaste activa

De specificatie is als volgt:

	2018 €	2017 €
Afschrijvingen:		
- materiële vaste activa	1.901.168	2.181.401
Totaal afschrijvingen	1.901.168	2.181.401

Toelichting:

Zie mutatieoverzicht 5.1.7.

21. Bijzondere waardeverminderingen van vaste activa

De specificatie is als volgt:

	2018 €	2017 €
Bijzondere waardeverminderingen van:		
- materiële vaste activa	0	0
Totaal	0	0

Initialed

for identification purposes only

Ernst & Young Accountants LLP

 Making a better
working world

5.1.10 TOELICHTING OP DE RESULTATENREKENING

LASTEN

23. Overige bedrijfskosten

De specificatie is als volgt:

	2018	2017
	€	€
Voedingsmiddelen en hotelmatige kosten	1.810.408	1.662.195
Algemene kosten	2.561.679	2.938.934
Patiënt- en bewonersgebonden kosten	943.982	913.127
Onderhoud en energiekosten	956.394	963.321
Huur en leasing	824.406	1.056.231
Dotaties en vrijval voorzieningen	0	-32.500
Overige baten en lasten	7.058	6.114
Totaal overige bedrijfskosten	7.103.928	7.507.422

Toelichting:

De algemene kosten zijn aanzienlijk lager in 2018 door de gemaakte fusiekosten/integratiekosten in 2017.

5.1.10 TOELICHTING OP DE RESULTATENREKENING

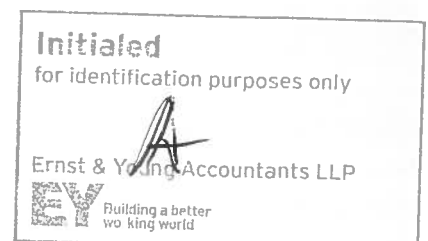
24. Financiële baten en lasten

De specificatie is als volgt:

	<u>2018</u>	<u>2017</u>
	€	€
Rentebaten	2	1.950
Subtotaal financiële baten	<u>2</u>	<u>1.950</u>
Rentelasten	-607.494	-625.525
Subtotaal financiële lasten	<u>-607.494</u>	<u>-625.525</u>
Totaal financiële baten en lasten	<u><u>-607.492</u></u>	<u><u>-623.575</u></u>

25. Wet normering topinkomens (WNT)

Zie 5.1.11

5.1.10 TOELICHTING OP DE RESULTATENREKENING

26. Honoraria accountant

	2018	2017
	€	€
De honoraria van de accountant in 2018 zijn als volgt:		
1 Controle van de jaarrekening	73.572	75.811
2 Overige controlewerkzaamheden (w.o. Regeling AO/IC en Nacalculatie)	25.301	12.808
3 Fiscale advisering	0	0
4 Niet-controlediensten	0	5.324
Totaal honoraria accountant (betaalde facturen in boekjaar)	98.873	93.943

Toelichting:

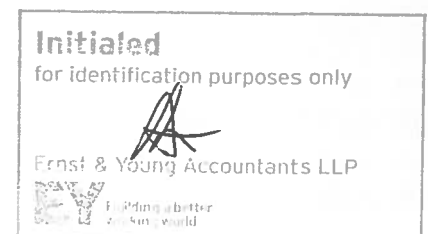
De honoraria zijn in 2018 gesplitst naar accountant: EY € 98.873

De honoraria zijn in 2017 gesplitst naar accountant: EY € 49.101, Deloitte € 26.015 en Verstegen € 18.827

27. Transacties met verbonden partijen

Er hebben zich geen transacties met verbonden partijen voorgedaan op niet-zakelijke grondslag.

De bezoldiging van de bestuurders en toezichthouders die in het kader van de WNT verantwoord worden, is opgenomen onder punt 25.

WNT-VERANTWOORDING 2018 Het Spectrum

Per 1 januari 2013 is de Wet normering bezoldiging topfunctionarissen publieke en semipublieke sector (WNT) ingegaan. Deze verantwoording is opgesteld op basis van de volgende op Het Spectrum van toepassing zijnde regelgeving: Regeling bezoldigingsmaxima topfunctionarissen zorg en jeugdhulp.

Het bezoldigingsmaximum in 2018 voor het Spectrum is € 151.000 (klasse 3; 9 punten). Dit geldt naar rato van de duur en/of omvang van het dienstverband. Voor topfunctionarissen zonder dienstbetrekking geldt met ingang van 1 januari 2016 voor de eerste 12 kalendermaanden een afwijkende normering, zowel voor de duur van de opdracht als voor het uurtarief.

De binnen onze organisatie geïdentificeerde leidinggevende topfunctionarissen met een dienstbetrekking hebben geen dienstbetrekking bij meerdere WNT-plichtige instelling(en) als leidinggevende topfunctionaris (die zijn aangegegaan met ingang van 1 januari 2018).

1a. Bezoldiging topfunctionarissen**1a. Leidinggevende topfunctionarissen met dienstbetrekking leidinggevende topfunctionarissen zonder dienstbetrekking vanaf de 13^e maand van de functievervulling²**

bedragen x € 1	J.A.J. Sponselee
Funcțiegegevens	Raad van Bestuur
Aanvang ³ en einde functievervulling in 2018	1/1 - 31/12
Omvang dienstverband (in fte)	1,0
Dienstbetrekking?	ja
Bezoldiging	
Beloning	125.209
Belastbare onkostenvergoedingen	-
Beloningen betaalbaar op termijn	11.290
Subtotaal	136.499
Individueel toepasselijk bezoldigingsmaximum	151.000
-/- Onverschuldigd betaald bedrag en nog niet terugontvangen bedrag	-
Totaal bezoldiging 2018	136.499
Reden waarom de overschrijding al dan niet is toegestaan	nvt
Toelichting op de vordering wegens onverschuldigde betaling	nvt
Gegevens 2017	
Aanvang en einde functievervulling in 2017	1/7 - 31-12
Omvang dienstverband 2017 (in fte)	1,0
Dienstbetrekking	ja
Beloning plus belastbare onkostenvergoedingen	54.775
Beloningen betaalbaar op termijn	5.492
Subtotaal	60.268
Individueel toepasselijk bezoldigingsmaximum	73.600
Totaal bezoldiging 2017	60.268

1c. Toezichthoudende topfunctionarissen

bedragen x € 1	C. Sas	H. Be aard	M.C. Ruisch
Funcțiegegevens	Voorzitter RvT	lid RvT	lid RvT
Aanvang en einde functievervulling in 2018	1/1 - 31/12	1/1 - 31/12	1/1 - 31/12
Bezoldiging			
Totale bezoldiging	18.120	12.080	12.080
Individueel toepasselijk bezoldigingsmaximum	22.650	15.100	15.100
-/- Onverschuldigd betaald bedrag	-	-	-
Totaal bezoldiging	18.120	12.080	12.080
Verplichte motivering indien overschrijding	n.v.t.	n.v.t.	n.v.t.
Gegevens 2017			
Funcțiegegevens			
Aanvang en einde functievervulling in 2017	1/1 - 31/12	1/1 - 31/12	1/1 - 31/12
Bezoldiging			
Totale bezoldiging	17.520	11.680	11.680
Individueel toepasselijke bezoldigingsmaximum	21.900	14.600	14.600

bedragen x C 1	W. Riegman	G. Waterink
Functiegegevens	lid RvT	lid RvT
Aanvang en einde functievervulling in 2018	1/1 - 31/12	1/1 - 31/12
Bezoldiging		
Totale bezoldiging	12.080	12.080
Individueel toepasselijk bezoldigingsmaximum	15.100	15.100
-/- Onverschuldigd betaald bedrag	-	-
Totaal bezoldiging	12.080	12.080
Verplichte motivering indien overschrijding	n.v.t.	n.v.t.
Gegevens 2017		
Functiegegevens		
Aanvang en einde functievervulling in 2017	1/1 - 31/12	1/1 - 31/12
Bezoldiging		
Totale bezoldiging	11.600	11.600
Individueel toepasselijke bezoldigingsmaximum	14.600	14.600

5.1.20 VASTSTELLING EN GOEDKEURING

Vaststelling en goedkeuring jaarrekening

De raad van bestuur van Stichting Het Spectrum heeft de jaarrekening 2018 opgemaakt en vastgesteld in de vergadering van 23 mei 2019.

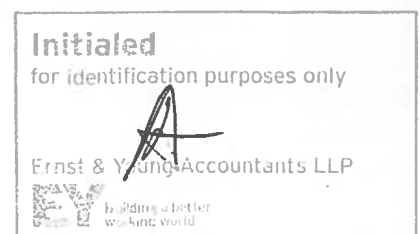
De raad van toezicht van de Stichting Het Spectrum heeft de jaarrekening 2018 goedgekeurd in de vergadering van 23 mei 2019.

Resultaatbestemming

Het resultaat wordt verdeeld volgens de resultaatverdeling in paragraaf 5.1.2.

Gebeurtenissen na balansdatum

Geen

Ondertekening door bestuurders en toezichthouders

C. Sas 23-5-2019

J.A.J. Sponselee 23-5-2019

H. Be aard 23-5-2019

M.C. Ruisch 23-5-2019

W. Riegman 23-5-2019

G.J. Waterink 23-5-2019

Initialed
for identification purposes only

Ernst & Young Accountants LLP
EY building a better
working world

5.2 OVERIGE GEGEVENS

Initialed
for identification purposes only

Ernst & Young Accountants LLP

Building a Better
Working World

5.2 OVERIGE GEGEVENS

5.2.1 Statutaire regeling resultaatbestemming

Het resultaat wordt verdeeld volgens de resultaatverdeling in paragraaf 5.1.2.

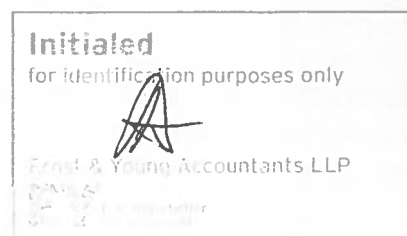
5.2.2 Nevenvestigingen

Stichting Het Spectrum heeft geen nevenvestigingen.

5.2.3 Controleverklaring van de onafhankelijke accountant

De controleverklaring van de onafhankelijke accountant is opgenomen op de volgende pagina.

Controleverklaring van de onafhankelijke accountant

Controleverklaring van de onafhankelijke accountant

Aan: de raad van toezicht en de raad van bestuur van Stichting Het Spectrum

Verklaring over de in het jaarverslag opgenomen jaarrekening 2018

Ons oordeel

Wij hebben de jaarrekening 2018 van Stichting Het Spectrum te Dordrecht gecontroleerd.

Naar ons oordeel geeft de in het jaarverslag opgenomen jaarrekening een getrouw beeld van de grootte en de samenstelling van het vermogen van Stichting Het Spectrum op 31 december 2018 en van het resultaat over 2018 in overeenstemming met de Regeling verslaggeving WTZi (RvW).

De jaarrekening bestaat uit:

- de balans per 31 december 2018;
- de resultatenrekening over 2018;
- de toelichting met een overzicht van de gehanteerde grondslagen voor financiële verslaggeving en andere toelichtingen.

De basis voor ons oordeel

Wij hebben onze controle uitgevoerd volgens het Nederlands recht, waaronder ook de Nederlandse controlestandaarden en het Controleprotocol Wet normering topinkomens (WNT) 2018 vallen. Onze verantwoordelijkheden op grond hiervan zijn beschreven in de sectie Onze verantwoordelijkheden voor de controle van de jaarrekening.

Wij zijn onafhankelijk van Stichting Het Spectrum zoals vereist in de Verordening inzake de onafhankelijkheid van accountants bij assurance-opdrachten (ViO) en andere voor de opdracht relevante onafhankelijkheidsregels in Nederland. Verder hebben wij voldaan aan de Verordening gedrags- en beroepsregels accountants (VGBA).

Wij vinden dat de door ons verkregen controle-informatie voldoende en geschikt is als basis voor ons oordeel.

Naleving anticumulatiebepaling WNT niet gecontroleerd

In overeenstemming met het Controleprotocol WNT 2018 hebben wij de anticumulatiebepaling, bedoeld in artikel 1.6a WNT en artikel 5, lid 1, sub j Uitvoeringsregeling WNT, niet gecontroleerd. Dit betekent dat wij niet hebben gecontroleerd of er wel of niet sprake is van een normoverschrijding door een leidinggevende topfunctionaris vanwege eventuele dienstbetrekkingen als leidinggevende topfunctionaris bij andere WNT-plichtige instellingen, alsmede of de in dit kader vereiste toelichting juist en volledig is.

Verklaring over de in het jaarverslag opgenomen andere informatie

Naast de jaarrekening en onze controleverklaring daarbij, omvat het jaarverslag andere informatie, die bestaat uit:

- ▶ Bestuursverslag
- ▶ Overige gegevens

Op grond van onderstaande werkzaamheden zijn wij van mening dat de andere informatie:

- ▶ met de jaarrekening verenigbaar is en geen materiële afwijkingen bevat;
- ▶ alle informatie bevat die op grond van de RvW is vereist.

Wij hebben de andere informatie gelezen en hebben op basis van onze kennis en ons begrip, verkregen vanuit de jaarrekeningcontrole of anderszins, overwogen of de andere informatie materiële afwijkingen bevat. Met onze werkzaamheden hebben wij voldaan aan de vereisten in de RvW en de Nederlandse Standaard 720. Deze werkzaamheden hebben niet dezelfde diepgang als onze controlewerkzaamheden bij de jaarrekening.

De raad van bestuur is verantwoordelijk voor het opstellen van de andere informatie, waaronder de overige gegevens in overeenstemming met de RvW.

Beschrijving van verantwoordelijkheden met betrekking tot de jaarrekening

Verantwoordelijkheden van de raad van bestuur en de raad van toezicht voor de jaarrekening

De raad van bestuur is verantwoordelijk voor het opmaken en getrouw weergeven van de jaarrekening in overeenstemming met de RvW. In dit kader is de raad van bestuur tevens verantwoordelijk voor een zodanige interne beheersing die de raad van bestuur noodzakelijk acht om het opmaken van de jaarrekening mogelijk te maken zonder afwijkingen van materieel belang als gevolg van fouten of fraude.

Bij het opmaken van de jaarrekening moet de raad van bestuur afwegen of de organisatie in staat is om haar werkzaamheden in continuïteit voort te zetten. Op grond van genoemd verslaggevingsstelsel moet het bestuur de jaarrekening opmaken op basis van de continuïteitsveronderstelling, tenzij de raad van bestuur het voornemen heeft om de organisatie te liquideren of de activiteiten te beëindigen of als beëindiging het enige realistische alternatief is. Het bestuur moet gebeurtenissen en omstandigheden waardoor gerede twijfel zou kunnen bestaan of de organisatie haar activiteiten in continuïteit kan voortzetten, toelichten in de jaarrekening.

De raad van toezicht is verantwoordelijk voor het uitoefenen van toezicht op het proces van financiële verslaggeving van de organisatie.

Onze verantwoordelijkheden voor de controle van de jaarrekening

Onze verantwoordelijkheid is het zodanig plannen en uitvoeren van een controleopdracht dat wij daarmee voldoende en geschikte controle-informatie verkrijgen voor het door ons af te geven oordeel.

Onze controle is uitgevoerd met een hoge mate maar geen absolute mate van zekerheid waardoor het mogelijk is dat wij tijdens onze controle niet alle materiële fouten en fraude ontdekken.

Afwijkingen kunnen ontstaan als gevolg van fraude of fouten en zijn materieel indien redelijkerwijs kan worden verwacht dat deze, afzonderlijk of gezamenlijk, van invloed kunnen zijn op de economische beslissingen die gebruikers op basis van deze jaarrekening nemen. De materialiteit beïnvloedt de aard, timing en omvang van onze controlewerkzaamheden en de evaluatie van het effect van onderkende afwijkingen op ons oordeel.

Wij hebben deze accountantscontrole professioneel kritisch uitgevoerd en hebben waar relevant professionele oordeelsvorming toegepast in overeenstemming met de Nederlandse controlestandaarden, het Controleprotocol WNT 2018, ethische voorschriften en de onafhankelijkheidseisen. Onze controle bestond onder andere uit:

- ▶ het identificeren en inschatten van de risico's dat de jaarrekening afwijkingen van materieel belang bevat als gevolg van fouten of fraude, het in reactie op deze risico's bepalen en uitvoeren van controlewerkzaamheden en het verkrijgen van controle-informatie die voldoende en geschikt is als basis voor ons oordeel. Bij fraude is het risico dat een afwijking van materieel belang niet ontdekt wordt groter dan bij fouten. Bij fraude kan sprake zijn van samenspanning, valsheid in geschrifte, het opzettelijk nalaten transacties vast te leggen, het opzettelijk verkeerd voorstellen van zaken of het doorbreken van de interne beheersing;
- ▶ het verkrijgen van inzicht in de interne beheersing die relevant is voor de controle met als doel controlewerkzaamheden te selecteren die passend zijn in de omstandigheden. Deze werkzaamheden hebben niet als doel om een oordeel uit te spreken over de effectiviteit van de interne beheersing van de organisatie;
- ▶ het evalueren van de geschiktheid van de gebruikte grondslagen voor financiële verslaggeving en het evalueren van de redelijkheid van schattingen door de raad van bestuur en de toelichtingen die daarover in de jaarrekening staan;
- ▶ het vaststellen dat de door de raad van bestuur gehanteerde continuïteitsveronderstelling aanvaardbaar is. Tevens het op basis van de verkregen controle-informatie vaststellen of er gebeurtenissen en omstandigheden zijn waardoor gereede twijfel zou kunnen bestaan of de organisatie haar activiteiten in continuïteit kan voortzetten. Als wij concluderen dat er een onzekerheid van materieel belang bestaat, zijn wij verplicht om aandacht in onze controleverklaring te vestigen op de relevante gerelateerde toelichtingen in de jaarrekening. Als de toelichtingen inadequaat zijn, moeten wij onze verklaring aanpassen. Onze conclusies zijn gebaseerd op de controle-informatie die verkregen is tot de datum van onze controleverklaring. Toekomstige gebeurtenissen of omstandigheden kunnen er echter toe leiden dat een organisatie haar continuïteit niet langer kan handhaven;
- ▶ het evalueren van de presentatie, structuur en inhoud van de jaarrekening en de daarin opgenomen toelichtingen;
- ▶ het evalueren of de jaarrekening een getrouw beeld geeft van de onderliggende transacties en gebeurtenissen.

Wij communiceren met de raad van toezicht onder andere over de geplande reikwijdte en timing van de controle en over de significante bevindingen die uit onze controle naar voren zijn gekomen, waaronder eventuele significante tekortkomingen in de interne beheersing.

Rotterdam, 29 mei 2019

Ernst & Young Accountants LLP

w.g. drs. M. Verschoor RA